

OBEC BYSTRICANY

*Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
pre obdobie rokov 2007 – 2013*

OBŠAH

I. HISTÓRIA	2
II. ANALÝZA SÚČASNEJ ROZVOJOVEJ ÚROVNE OBCE A JEJ ROZVOJOVÝCH FAKTOROV	4
1. PRÍRODNÉ, ENVIRONMENTÁLNE A EKOLOGICKÉ PROSTREDIE OBCE	5
A. Dopravná a administratívna poloha obce	5
B. Prírodný potenciál obce	6
2. OBYVATEĽSTVO	8
A. Demografický vývoj obce	8
B. Veková štruktúra obyvateľstva	9
C. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	11
D. Národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva	12
3. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA A EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE	14
A. Ekonomická štruktúra vytváraná súkromným sektorom	14
B. Ekonomická štruktúra obce	15
C. Ekonomická aktivita obyvateľstva	16
D. Rozpočet obce, štruktúra majetku a cudzích zdrojov	20
4. SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	23
A. Domový a bytový fond	23
B. Školstvo	29
C. Zdravotná a sociálna starostlivosť	29
5. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA OBCE	31
A. Energetické siete	31
B. Inžinierske siete	31
C. Odpadové hospodárstvo	32
6. SPOLOČENSKÉ A KULTÚRNE AKTIVITY V OBCE	33
7. CESTOVNÝ RUCH	35
III. SWOT ANALÝZA OBCE BYSTRICANY	36
IV. ROZVOJOVÁ VÍZIA OBCE	46
V. STRATEGICKÉ CIELE, PRIORITY A OPATRENIA	47
A. Cieľ 1: Rozvoj ľudských zdrojov	49
B. Cieľ 2: Racionálne využitie prírodného potenciálu a udržiavanie historických pamiatok ..	52
C. Cieľ 3: Dobudovanie a rozvoj technickej infraštruktúry	55
D. Cieľ 4: Dobudovanie a rozvoj sociálnej infraštruktúry	57
E. Cieľ 5: Zabezpečenie ekonomickej stability samosprávy	59
VI. SCHVÁLENIE PLÁNU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE	60
VII. POUŽITÁ LITERATÚRA A INFORMAČNÉ ZDROJE	61

I. HISTÓRIA

Prvá písomná zmienka o obci Bystričany, ktorá vznikla spojením teritórií Starých Bystričian, Viesky a Chalmovej, pochádza z roku 1388. V tom čase patrila panstvu Sivý Kameň. Od 14. storočia si na ňu neustále uplatňovali zemepánske práva početné šľachtické rody. Ich podrobný výpočet poskytuje monografia o Tekovskej župe, vydaná v rámci milénárnych osláv uhorského štátu v r. 1903. Obyvateľstvo sa zaoberalo prevažne poľnohospodárstvom.

Patrónom obce je sv. Juraj. V rytierskom brnení sedí na koni s kopijou v ruke a zabíja draka. Takto je vyrytý na pečatidle obce z roku 1721. Dátum vzniku pečatidla ukončuje kruhopis, znejúci: * S (igillum) * PAGI * BISTRICSIN * A(nn)o* 1721*. Jeho odtlačok sa našiel na dokumentoch z r. 1776-1785. Bystričany sú jednou z mála obcí, ktoré svoj historický symbol používali aj za prvej republiky, čo potvrdzuje odtlačok pečatidla na dokumente z r. 1938.

Práve podľa pečatidla sa tu predpokladá jestvovanie aj staršieho kostola sv. Juraja z r. 1721, než je známy kostol sv. Trojice postavený v r. 1808. Obec sa však domnieva, že kostol sv. Juraja stál na jej teritóriu dávno pred r. 1721 a aj sv. Juraj sa stal patrónom dávno predtým. Nepriamym dôkazom toho je pečatidlo Viesky, ktoré vzniklo už v 16. storočí.

Súčasťou obce Bystričany je dnes i Chalmová. Z domácej historickej a encyklopedickej literatúry vieme, že prvá písomná zmienka o nej je z r. 1321. Patrila početným zemanom, ich najpodrobnejší súpis z polovice 14. storočia poskytuje opäť monografia o Tekovskej župe z r. 1903. V čase jej vydania celá obec pozostávala z jedného kaštieľa a k nemu patriacich hospodárskych a služobníckych domov. V minulosti mala značný počet obyvateľov, na začiatku 19. storočia tu žilo až 219 občanov, ktorí sa zaoberali najmä poľnohospodárstvom.

V Chalmovej je veľmi starý románsky kostol, ktorého vznik sa kladie už do 12. storočia. Je to tretí najstarší kostol na Slovensku. Nachádza sa v blízkosti areálu prírodného kúpaliska. Zasvätený bol sv. Anne, pravdepodobne v 16. storočí, a tá sa stala aj symbolom obce. Obecné pečatidlo, či jeho odtlačok sa zatiaľ nenašli. Poznáme iba jeho opis z r. 1851, ktorý sa nachádza v Krajinskom archíve v Budapešti. Podľa rukopisných poznámok v tomto archíve vieme, že kruhopis obecného pečatidla znel: PECAT OBCI CHOLMOVA 1851.

V Chalmovej sa nachádzajú termálne kúpele i krásny park so vzácnymi chránenými drevinami a v ňom dominuje starobylý kaštieľ z prvej polovice 17. storočia, dnes jedna z mála obývaných kultúrnych pamiatok na Slovensku. Je v ňom Reedukačný domov mládeže.

K Bystričanom patrí aj územie voľakedajšej Viesky. Najstaršia písomná zmienka o nej je z r. 1324. Jediná zachovaná historická pamiatka v tejto časti obce je mosadzný zvon, umiestnený v starej drevenej zvonici. Vieska neustále patrila rôznym šľachtickým rodom. Trocha sa zmohla až v 19. storočí. V roku 1601 mala totiž iba 2 majere a 8 domov, v r. 1715 iba 5 daňovníkov a až v r. 1828 mala 19 domov a 132 obyvateľov. Odtlačky jej pečatidla sa našli na dokumentoch z r. 1776-1785. V strede pečatného poľa je vyrytý renesančný štít, ktorý vznik pečatidla kladie už do 16. storočia. V štíte sú medzi malým lemešom a čerieslom tri mohutné klasy, symbolizujúce poľnohospodárstvo ako hlavný zdroj obživy miestnych ľudí. Kruhový je zatiaľ nedolúštený, znie: * SIG : : VIS * DOM : S B:.

Podľa pečatidla mala Vieska najneskôr v 16. storočí organizovanú obecnú správu, vyspelú kancelársku činnosť a vlastný heraldicky vyspelý erb. V 80-tych rokoch 19. storočia obec začala upadať. Erb je vyspelý a i keď ide o

miestnu časť Bystričan, svojím obsahom symbolizuje samostatnú minulosť všetkých troch lokalít, ktoré dnes tvoria spoločnú obec.

II. ANALÝZA SÚČASNEJ ROZVOJOVEJ ÚROVNE OBCE A JEJ ROZVOJOVÝCH FAKTOROV

Rozvojová úroveň priestoru a teda i obce je ovplyvnená tromi základnými podmienkami:

- disponibilitou rozvojového potenciálu,
- schopnosťou využitia rozvojového potenciálu,
- vonkajším prostredím, ktoré tvorí legislatíva, ekonomický rozvoj spoločnosti, disponibilita verejných zdrojov a systém ich prerozdeľovania.

Rozvojový potenciál obce tvorí jej územná a ekonomická priestorová štruktúra, ktorá je systemizovaná v týchto skupinách:

- prírodné zdroje,
- obyvateľstvo,
- miestne hospodárstvo,
- technická infraštruktúra,
- sociálna infraštruktúra,
- miestna samospráva s jej ekonomickými podmienkami.

Kedže jednotlivé podsystémy priestorovej štruktúry sú navzájom späté je ťažké určiť, ktorý z uvedených faktorov je najdôležitejší. Preto pri analýze rozvojových faktorov a rovnako pri ich prognózovaní je potrebné venovať dostatočnú pozornosť všetkým faktorom. Nevyváženosť rozvojových faktorov obmedzuje dynamiku rozvoja a je jednou z príčin rozvojovej diferenciácie medzi obcami a regiónmi.

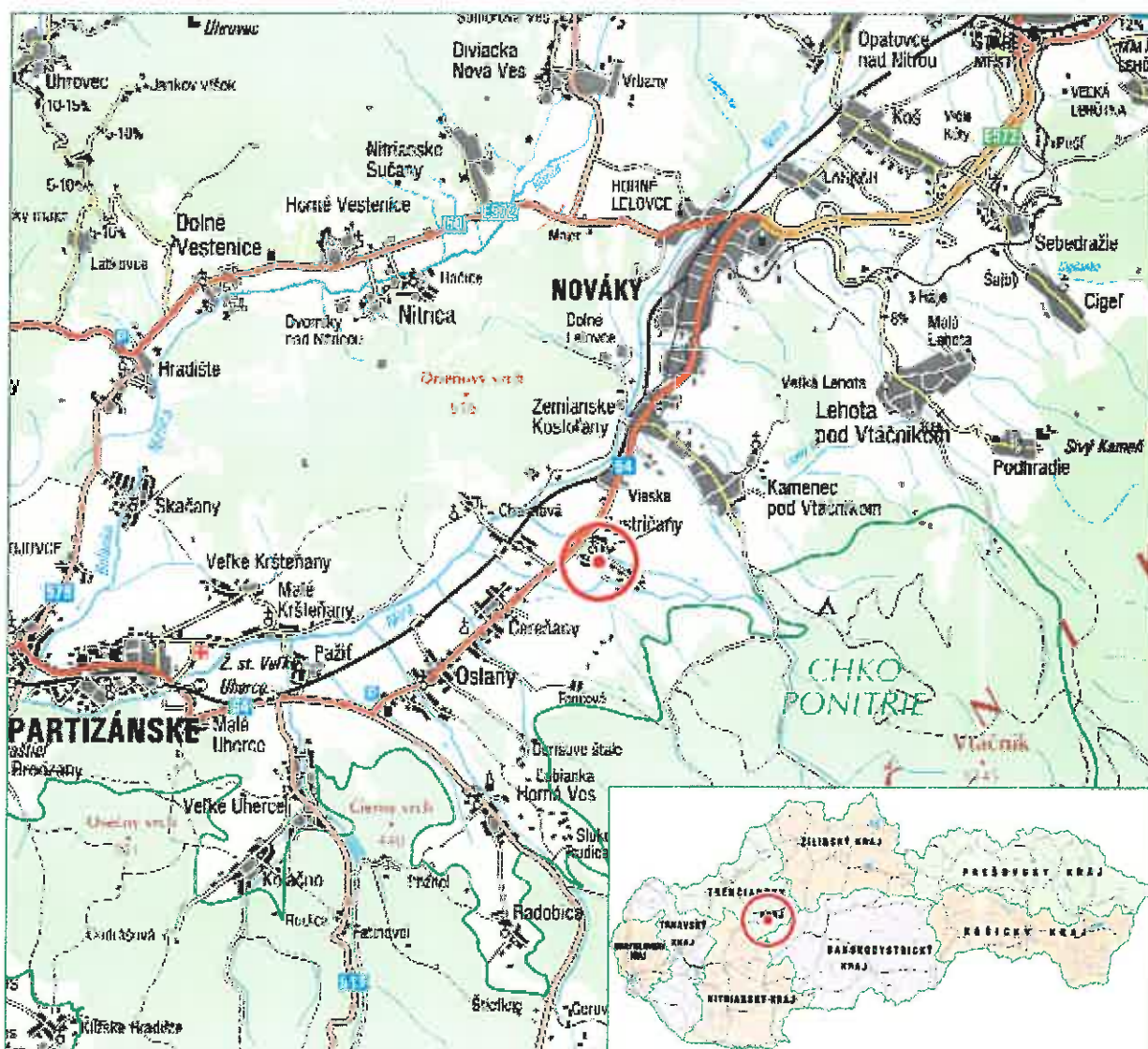
1. PRÍRODNÉ, ENVIRONMENTÁLNE A EKOLOGICKÉ PROSTREDIE OBCE

A. DOPRAVNÁ A ADMINISTRATÍVNA POLOHA OBCE

V prvej tretine Hornonitrianskej kotliny sa vrásni Bystričianska dolina, v ktorej leží malebná obec Bystričany, ktorá vznikla spojením troch samostatných častí – Staré Bystričany, Vieska, Chalmová. Rozkladá sa na ploche 37 km² a má cez 1850 obyvateľov. Bystričany ležia na križovatke hlavných cestných ťahov sever - juh - východ. Poľahky sa do nich dá dostať z centra hornej Nitry, Prievidze, či z opačného smeru od Topoľčian i zo Žiaru nad Hronom.

Z administratívneho hľadiska je obec začlenená do okresu Prievidza a Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Mapa 1: Geografická poloha obce Bystričany

Charakteristika prostredia kde je obec lokalizovaná je dôležitá vzhľadom k tomu, že obec je otvorenou ekonomickou a sociálnou jednotkou s väzbami na svoje okolie.

Úroveň a kvalita vonkajších väzieb sa odzrkadľuje v možnostiach a schopnostiach obce sa rozvíjať.

B. PRÍRODNÝ POTENCIÁL OBCE

Na území okresu Prievidza sa nachádzajú viaceré lokality známe vzácnymi ukážkami prírodného prostredia s rozmanitými prírodnými zvláštnosťami a bohatstvom chránených zástupcov rastlinnej a živočíšnej ríše. Z dôvodu zachovania pôvodnej prírody boli niektoré časti okresu vyhlásené za chránené. Kataster obce Bystrica je súčasťou jedného veľkoplošného územia – Chránená krajinná oblasť Ponitrie, ktorá bola zriadená v r. 1985. Dôvodom ochrany je zachovanie pôvodnej prírody s morfológickými zvláštnosťami, s lesnými spoločenstvami, rozmanitým rastlinstvom na klimatickom rozhraní bučín a smrečín.

Okrem uvedeného je kataster obce súčasťou najstaršej rezervácie v okrese – Národná prírodná rezervácia Vtáčnik, ktorá bola vyhlásená už v roku 1950. V roku 1966 bolo jej územie rozšírené a vyhlásené za štátnu, neskôr v r. 1995 za národnú prírodnú rezerváciu. V rámci okresu Prievidza zaberá plochu 69,87 ha. Pre jej územie je vymedzené aj ochranné pásmo so šírkou 200 m. Neďaleko obce Bystrica sa taktiež nachádza Štátna prírodná rezervácia Veľká skala.

Rozmanitosť a špecifickosť daného územia sa odráža aj v miestnych klimatických podmienkach. V nižších polohách dosahuje priemerná ročná teplota hodnotu okolo 8,5 °C. Priemerná teplota vzduchu sa vo vegetačnom období pohybuje okolo 14 °C. Dĺžka hlavného vegetačného obdobia, s priemernou dennou teplotou vzduchu 10 °C a vyššou, je 120 – 140 dní. Dlhoročné priemery zrážok sa pohybujú okolo 700 – 800 mm.

Katastrálne územie obce Bystrica sa rozprestiera na rozlohe 37 km². Rozmanitosť prírodného potenciálu a klimatické pomery výrazne ovplyvňuje charakter štruktúry pôdneho fondu obce, v ktorom majú jednotlivé zložky nasledovné zastúpenie:

- poľnohospodárska pôda 1351,5806 ha
  - ✓ orná pôda 864,0729 ha,
  - ✓ záhrady 27,8861 ha,
  - ✓ ovocné sady 4,1171 ha,
  - ✓ trvalé trávne porasty 455,5045 ha.
- nepoľnohospodárska pôda 2409,0957 ha
  - ✓ zastavané plochy 146,2595 ha,
  - ✓ lesná plocha 2089,0231 ha,

- ✓ vodná plocha 38,9394 ha,
- ✓ ostatné plochy 134,8737 ha.

2. OBYVATEĽSTVO

A. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ OBCE

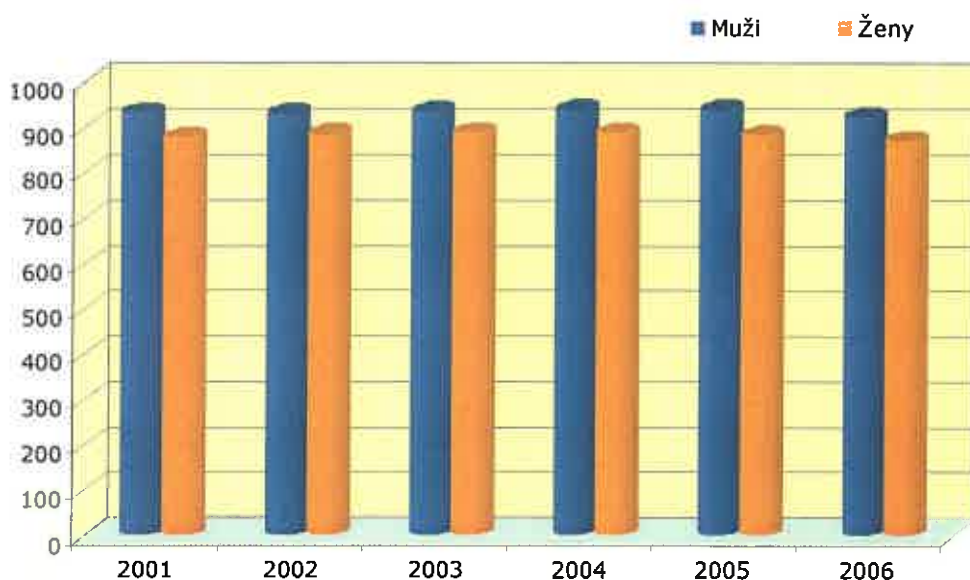
Z hľadiska počtu obyvateľov patrí obec Bystrica do skupiny stredných obcí. Napriek tejto skutočnosti jej ekonomický a sociálny rozvoj láka nových obyvateľov k prisťahovaniu, čo potvrdzuje vývoj migračného salda v r. 2001-2005. Naopak kladné hodnoty migračného salda sú na druhej strane negované nepriaznivým vývojom demografického salda, čo je prejav vyššej úmrtnosti ako pôrodnosti v obci.

Tabuľka 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci v rokoch 2001-2006

Roky	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Stav k 31.12.	1812	1817	1825	1828	1823	1796
Ženy	879	886	890	888	884	872
Muži	933	931	935	940	939	924

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov v obci Bystrica

Tabuľka 2: Demografický vývoj v obci v rokoch 2001-2006

Roky	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Narodení	35	8	13	17	14	12
Zomrelí	54	26	16	20	27	27
Demografické saldo	-19	-18	-3	-3	-13	-15
Prisťahovaní	27	40	38	33	14	18
Vystaňovaní	18	17	27	27	2	25
Migračné saldo	9	23	11	6	8	-7

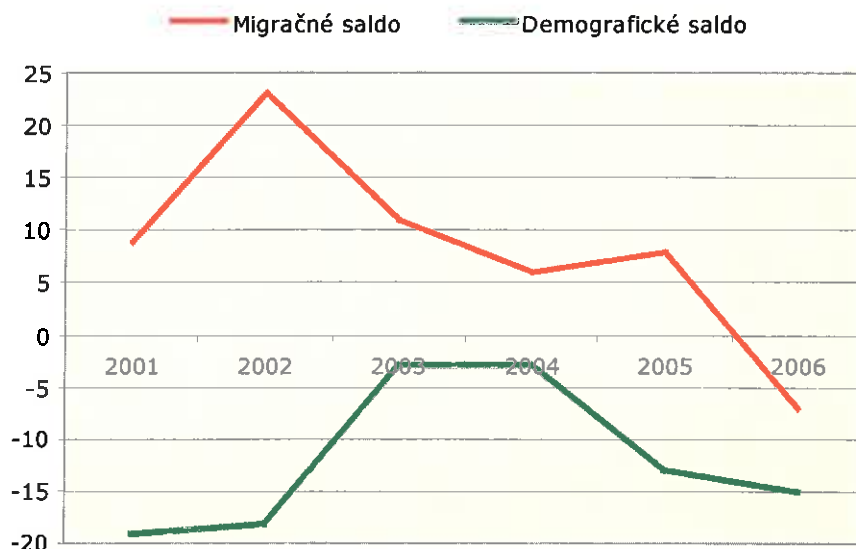
Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Rastúci trend v stave obyvateľstva bol odrazom vývoja migračného salda. Jeho hodnoty sú kladné, až na rok 2006 kedy nastal jeho výrazný prepád (-7). Tento jav bol spôsobený záujmom okolitých obcí a okresného mesta o budovanie bytových jednotiek

a vytváranie podmienok v oblasti sociálnej infraštruktúry pre obyvateľov príslušného regiónu.

Graf 2: Migračné a demografické saldo obyvateľstva v obci

Negatívny demografický vývoj obec (v záporných hodnotách) je aj indikátorom celkového súčasného sociálno-ekonomického vývoja v spoločnosti, výrazného zhoršenia sociálnej situácie mladých rodín, problematických možností riešenia bytového problému, ale najmä pracovných a existenčných podmienok.

Migračný vývoj obyvateľstva zasa citlivo reaguje na pozitívne alebo negatívne signály, najmä v sociálno-ekonomickej oblasti.

B. VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Demografický vývoj obyvateľstva sa odráža predovšetkým vo vekovej štruktúre obce. Všeobecným prejavom demografického vývoja obyvateľstva v obciach je väčšinou nepriaznivá veková štruktúra z hľadiska produktívnych vekových kategórií.

Vo vekovej štruktúre obce prevládajú obyvatelia v produktívnom veku, ktorí tvoria približne 60% podiel z počtu obyvateľov obce. Táto veková kategória zaznamenáva v sledovanom období rastúci trend. Naopak v poproduktívnej vekovej kategórii evidujeme síce pomalý, ale klesajúci pohyb. Negatívnou zmenou je aj pozitívny vývoj v mladšej zložke populácie obce, čo sa odráža v starnutí populácie obce, o čom vypovedá index starnutia, ktorý dosahoval síce v roku 2001 hodnotu 130,03, ale v roku 2005 sa narástol na hodnotu 140,99, t.j. na jedného mladého predproduktívneho obyvateľa pripadá v obci Bystrica 1,40 obyvateľa v poproduktívnom veku (dôchodcu).

V roku 2005 bol priemerný vek obyvateľstva obce 39,05 roka, pričom priemerný vek mužov bol 37,68 a žien 40,43 rokov.

Tabuľka 3: Veková štruktúra obyvateľstva obce Bystrica v r. 2001-2005

Veková kategória	2001	2002	2003	2004	2005
Počet obyvateľov celkom	1812	1817	1825	1828	1823
Predproduktívny vek – muži (0-14)	173	170	161	157	145
%	19,68	19,19	18,09	17,68	16,40
Predproduktívny vek – ženy (0-14)	150	137	131	139	138
%	16,08	14,72	14,01	14,79	14,70
Produktívny vek – muži (15-59)	556	571	582	592	603
%	63,25	64,45	65,39	66,67	68,21
Produktívny vek – ženy (15-54)	513	529	542	536	538
%	54,98	56,82	57,97	57,02	57,29
Poproduktívny vek – muži (60+)	150	145	147	139	136
%	17,06	16,37	16,52	15,65	15,38
Poproduktívny vek – ženy (55+)	270	265	262	265	263
%	28,94	28,46	28	28,19	28,01
Index starnutia	130,03	133,55	140,07	136,49	140,99
Priemerný vek u mužov	36,40	36,65	37,16	37,37	37,68
Priemerný vek u žien	39,70	40,00	40,21	40,36	40,43

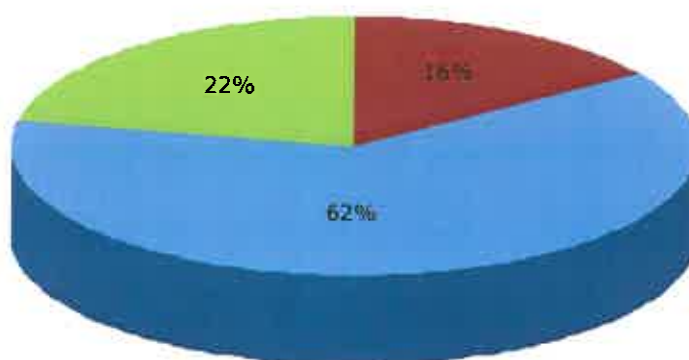
Pozn.: Percentuálny podiel je osobitne vyjadrený pre mužov a ženy.

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Index starnutia = poproduktívny vek / predproduktívny vek

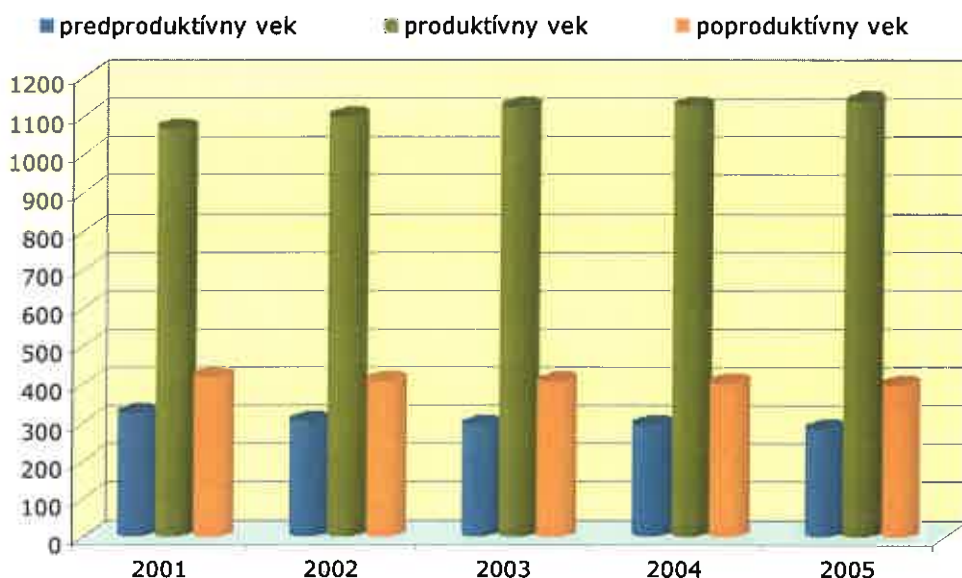
Graf 3: Veková štruktúra obyvateľstva v % v roku 2005

■ predproduktívny vek ■ produktívny vek ■ poproduktívny vek

Graf 4: Vývoj vo vekovej štruktúre obyvateľstva v r. 2001-2005

C. VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva dáva predpoklad k ekonomickému rozvoju obce, vytvára možnosti na trhu práce a ovplyvňuje hospodársku aktivitu obce, najmä záujem o samostatné podnikanie. Jej úroveň má zásadný význam pre ďalší rozvoj obce.

Na základe výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov z 26. mája 2001 vyzerala vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce nasledovne:

Tabuľka 4: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce Bystrica v roku 2001

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	156	327	483
Učňovské (bez maturity)	299	150	449
Stredné odborné (bez maturity)	49	30	79
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	68	36	104
Úplné stredné odborné (s maturitou)	81	184	265
Úplné stredné všeobecné	9	20	29
Vyššie	0	2	2
Vysokoškolské bakalárske	1	3	4
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	24	22	46
Vysokoškolské doktorandské	1	0	1
Vysokoškolské spolu	26	25	51
Vysokoškolské podľa zamerania:			
- univerzitné	8	15	23
- technické	9	3	12
- ekonomické	3	4	7
- poľnohospodárske	3	2	5
- ostatné	3	1	4
Ostatní bez udania školského vzdelania	8	2	10
Ostatní bez školského vzdelania	2	0	2
Deti do 16 rokov	181	153	344
Úhrn	879	929	1808

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

V obci Bystrica je vzdelanostná úroveň v porovnaní s ukazovateľmi za SR menej priaznivá, čo vyplýva z vysokého podielu občanov so základným a učňovským vzdelaním bez maturity (51%).

Medzi obyvateľmi, ktorí majú ukončené len základné vzdelanie prevládajú ženy (až 327 žien), medzi obyvateľmi s učňovským vzdelaním bez maturity dominujú muži (299). V r. 2001 malo vysokoškolské vzdelanie 51 obyvateľov obce, a to prevažne univerzitného a technického zamerania.

Graf 5: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v obci Bystrica

D. NÁRODNOSTNÁ A NÁBOŽENSKÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Národnosťou sa rozumie príslušnosť osoby k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine. Pre určenie národnosti nie je rozhodujúca materinská reč, ani reč, ktorú občan prevažne používa alebo lepšie ovláda, ale jeho vlastné rozhodnutie o príslušnosti k národu, národnostnej menšine alebo etnickej menšine. Štruktúru obyvateľov Potvoríc podľa národnosti znázorňuje tabuľka 5:

Tabuľka 5: Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Bystrica v roku 2001

Národnostná štruktúra	v %
Slovenská	98,95
Maďarská	0,00
Rómska	0,28
Rusínska	0,00
Ukrajinská	0,00
Česká	0,44
Nemecká	0,28
Poľská	0,00
Chorvátska	0,00
Srbská	0,00
Ruská	0,00
Židovská	0,00
Ostatné, nezistené	0,05

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Náboženským vyznaním sa rozumie účasť obyvateľstva na náboženskom živote niektorej cirkvi, alebo vzťah k nej. Štruktúru obyvateľov obce Bystrica podľa náboženského vyznania znázorňuje tabuľka č. 6.

Z hľadiska náboženskej štruktúry obyvateľstva prevláda v obci jednoznačne rímskokatolícke vierovyznanie (92,04%). Ostatné náboženstvá sú v obci zastúpené menšinovo, prípadne bez náboženského vyznania alebo vierovyznanie nebolo zistené.

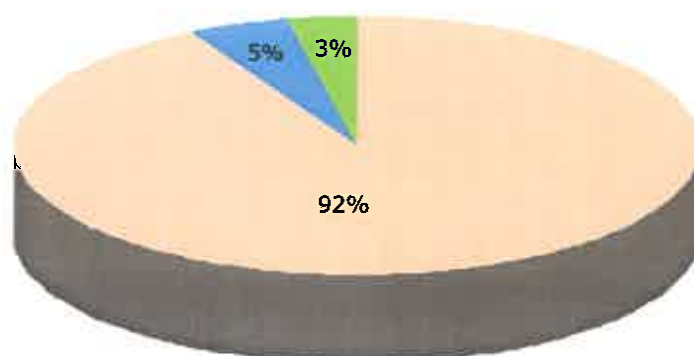
Tabuľka 6: Náboženská štruktúra obyvateľstva obce Bystrica v roku 2001

Náboženské vyznanie / cirkev	v %
Rímskokatolícka cirkev	92,04
Gréckokatolícka cirkev	0,28
Pravoslávna cirkev	0,00
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1,33
Reformovaná kresťanská cirkev	0,00
Evanjelická cirkev metodistická	0,00
Apoštolská cirkev	0,00
Starokatolícka cirkev	0,00
Bratská jednota baptistov	0,00
Cirkev československá husitská	0,00
Cirkev adventistov siedmeho dňa	0,00
Cirkev bratská	0,00
Kresťanské zbory	0,00
Židovské náboženské obce	0,00
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0,00
Ostatné	0,00
Bez vyznania	4,65
Nezistené	0,61

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Graf 6: Prehľad obyvateľstva obce podľa náboženskej vierovyznania

■ rímskokatolícke ■ bez vyznania ■ ostatné a nezistené

3. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA A EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE

Ekonomický potenciál obce možno definovať ako spolupôsobenie v obci sa nachádzajúceho kapitálu, ľudských zdrojov a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Je rozhodujúcim faktorom rozvojových možností obce a determinantom životnej úrovne jeho obyvateľstva.

Na rozvoji ekonomického potenciálu sa v obci Bystrica podieľajú nielen podnikateľské subjekty pôsobiace na jej území, ale aj obecná samospráva, a nepriamo aj občania, ktorí sa podieľajú na spoločenskom dianí obce.

A. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA VYTVÁRANÁ SÚKROMNÝM SEKTOROM

Rozhodujúce pre ekonomický rozvoj obce sú podmienky pre rozvoj podnikania v obci a podnikateľské aktivity súkromného sektora. Súkromné podnikanie v obci sa sústreďuje predovšetkým do týchto oblastí:

- výrobná činnosť, maloobchod a veľkoobchod sústredená do činností obchodných spoločností – predovšetkým spoločností s ručením obmedzeným,
- fyzické osoby podnikajúce predovšetkým v oblasti obchodu, reštauračných služieb a remeselných služieb.

Zároveň viaceré podnikateľské subjekty pomáhajú obci pri organizovaní kultúrnych, spoločenských a športových podujatí formou sponzorstva.

V priemere možno zhrnúť, že celková podnikateľská aktivita v obci v porovnaní s priemernými ukazovateľmi rozvoja podnikania v SR je slabšia, aj napriek pôsobnosti viacerých obchodných spoločností a obecného podniku Termal Bystrica – Chalmová, s.r.o.. Z podnikov, ktoré pôsobia na území obce Bystrica, vystupuje Transformovňa Bystrica – rozvodný závod ako najvýznamnejší zamestnávateľ v obci.

Prevažná časť podnikateľských aktivít sa sústreďuje do podnikania fyzických osôb na základe živnostenského povolenia alebo osvedčenia súkromne hospodáriaceho roľníka. Hlavnými dôvodmi sú najmä strata zamestnania, využitie vzdelania a zručnosti v danom odbore, možnosti práce v mieste bydliska a zamestnania rodinných príslušníkov a blízkych.

B. EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA OBCE

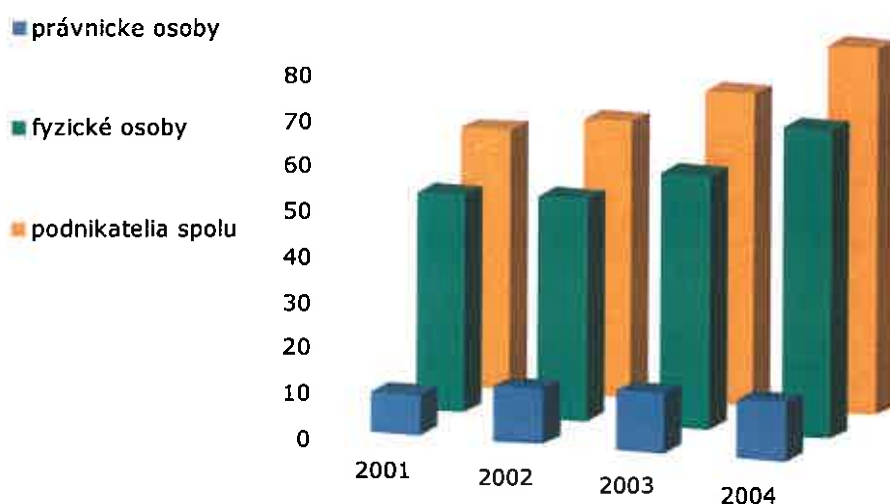
Podľa stavu zápisov v obchodnom registri príslušného súdu a registrácie na živnostenskom úrade na území obce pôsobila nasledovná štruktúra podnikateľskej sféry:

Tabuľka 7: Štruktúra právnych subjektov v obci

Roky	2001	2002	2003	2004
Právnické osoby	9	12	13	13
Fyzické osoby, z toho:	48	49	56	68
živnostníci	43	42	51	63
slobodné povolanie	1	2	2	2
súkromne hospodáriaci roľníci	4	5	3	3

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Graf 7: Podnikateľské prostredie obce Bystrica

Z počtu podnikateľských subjektov uvedených v obchodnom registri a živnostenskej registrácii v súčasnej dobe aktívne v obci podnikajú približne 2/3. Ekonomickú štruktúru obce v súčasnej dobe diverzifikuje predovšetkým podnikateľská činnosť živnostníkov zabezpečujúcich drobnú remeselnú výrobu, dopravu, služby a obchod. Remeselná činnosť sa v obci sústreďuje predovšetkým na drobné stavebné a inštalačné práce. Súčasná štruktúra podnikania fyzických osôb výrazne nevyplýva na zamestnanosť obyvateľov, ide predovšetkým o podnikanie rodinného typu.

Zaujímavosťou je taktiež pôsobenie príspevkovej organizácie obce Termal Bystrica a obecnej organizácie – TERMAL CHALMOVÁ – BYSTRICANY s.r.o. s platnosťou od 22.11.2006.

Obec zriadila príspevkovú organizáciu Termal Bystrica od 1.1.2003. Základný účel a predmet činnosti je správa hnuteľného a nehnuteľného majetku obce, správa obecných cintorínov, zber a zneškodňovanie odpadov z obce, čistenie a údržba komunikácií, výsadba a údržba verejnej zelene, správa a údržba verejného osvetlenia, zabezpečenie

zásobovania pitnou a úžitkovou vodou a odvádzanie odpadových vôd, údržba vyhradených technických zariadení vo vlastníctve obce a zemné práce.

Spoločnosť TERMAL CHALMOVÁ – BYSTRICA s.r.o. vystupovala donedávna pod názvom OPOS BYSTRICA, s.r.o. a v súčasnosti vykonáva nasledovné činnosti:

- ✓ ubytovacie služby v rozsahu voľných živností,
- ✓ prevádzkovanie zariadení slúžiacich na regeneráciu a rekondíciu v rozsahu voľných živností,
- ✓ predaj na priamu konzumáciu nealkoholických a priemyselne vyrábaných, mliečnych nápojov, koktailov, piva a destilátov,
- ✓ prenájom hnutelných vecí mimo zbraní,
- ✓ terénne úpravy nepodliehajúce stavebnému konaniu,
- ✓ búracie práce,
- ✓ pranie textílií, odevov a bielizne v rozsahu voľných živností,
- ✓ propagačná a reklamná činnosť,
- ✓ prenájom nehnuteľností pokiaľ sa popri prenájme poskytujú aj iné než základné služby spojené s prenájomom,
- ✓ prenájom športových zariadení,
- ✓ prevádzkovanie športových zariadení,
- ✓ údržba, kosenie a regeneračné práce trávnatých plôch športových zariadení,
- ✓ kopírovacie služby,
- ✓ organizovanie kultúrno - spoločenských a športových podujatí v rozsahu voľných živností,
- ✓ výsadba a údržba verejnej zelene,
- ✓ čistenie a údržba komunikácií v rozsahu voľných živností,
- ✓ podnikanie v oblasti nakladania s odpadom mimo nebezpečného odpadu,
- ✓ nákladná cestná doprava vykonávaná cestnými nákladnými vozidlami, ktorých celková hmotnosť vrátane prípojného vozidla nepresahuje 3,5 tony,
- ✓ osobná cestná doprava vykonávaná cestnými osobnými vozidlami, ktorých celková obsaditeľnosť nepresahuje 9 osôb vrátane vodiča s výnimkou vozidiel taxislužby.

C. EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA

Podľa posledného sčítania obyvateľstva v roku 2001 žilo v obci Bystrica evidovaných 1808 obyvateľov. Z analýzy ekonomickej aktivity obyvateľstva vyplýva, že

z celkového počtu obyvateľov v produktívnom veku (1069) pracovalo 862 obyvateľov obce.

Z ekonomického hľadiska má najväčší význam pre ďalší hospodársky rozvoj obce ekonomicky aktívna zložka obyvateľstva. Priemerný ukazovateľ podielu ekonomicky aktívneho obyvateľstva v obci na celkovom počte obyvateľov za posledné roky predstavuje okolo 45-55%, pričom vyšší podiel dosahujú muži, nižší ženy. Významná časť ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo obec – takmer 57,88%. Občania odchádzajú za prácou mimo obec do blízkeho okolia, ale aj do sídiel mimo regiónu, okresu i kraja. Medzi denne odchádzajúcich občanov mimo obec patrí i významná skupina mladých občanov v predproduktívnom a produktívnom veku, navštevujúcich rôzne stupne škôl v okolí obce.

Z hľadiska odvetvovej štruktúry zamestnanosti obyvateľov obce vyplýva, že najviac obyvateľov nachádza svoje uplatnenie v priemyselnej výrobe, kde pracovalo 185 ekonomicky aktívnych osôb. V ostatných odvetviach ešte vyniká sektor verejnej správy (119), výroba a rozvod elektriny (82 osôb), veľkoobchod, maloobchod a oprava motorových vozidiel (64 osôb).

Tabuľka 8: Bývajú obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva v roku 2001

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	17	24	41	8
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	7	4	11	8
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	49	1	50	43
Priemyselná výroba	76	109	185	127
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	60	22	82	65
Stavebníctvo	51	5	56	42
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	15	49	64	35
Hotely a reštaurácie	5	17	22	12
Doprava, skladovanie a spoje	13	13	26	19
Peňažníctvo a poisťovníctvo	1	1	2	2
Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné služby, výskum a vývoj	19	16	35	26
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	70	49	119	63
Školstvo	2	32	34	13
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	2	21	23	14
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	15	8	23	12
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-
Exteritoriálne organizácie a združenia	0	2	2	1
EA bez udania odvetví	52	35	87	9
Spolu	454	408	862	499

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Tabuľka 9: Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa spoločenskej skupiny, podľa veku a pohlavia v roku 2001

Vek	Zamestnanec pracujúci za mzdu, plat, iný druh odmeny			Členovia produktívnych družstiev	Podnikatelia		Vypomáhajúci v rodinnom podniku	Ostatní a nezistení	Ekonomicky aktívni	
	v štátnom podniku	v súkromnom podniku	v družstevnej organizácii		u iného zamestnávateľa	bez zamestnancov	so zamestnancami		spolu	z toho robníci
15 - 19										
muži	3	1	0	0	1	0	0	10	15	4
ženy	0	6	0	0	0	0	0	7	13	5
spolu	3	7	0	0	1	0	0	17	28	9
20 - 29										
muži	64	43	0	0	0	3	1	28	138	107
ženy	38	46	4	4	4	2	3	38	135	74
spolu	102	89	4	4	4	4	4	66	273	181
30 - 39										
muži	68	29	0	0	0	4	2	11	114	90
ženy	50	39	3	1	1	1	0	10	112	68
spolu	118	68	3	1	1	6	3	19	218	151
40 - 49										
muži	61	25	3	0	2	5	2	10	108	82
ženy	62	34	4	0	1	1	0	10	112	68
spolu	123	59	7	0	3	6	2	20	220	150
50 - 54										
muži	35	13	1	0	0	2	2	7	60	44
ženy	30	5	0	0	0	0	0	2	37	22
spolu	65	18	1	0	0	2	2	9	97	66
55 - 59										
muži	10	2	0	0	0	0	0	1	13	7
ženy	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0
spolu	12	2	0	0	0	0	0	1	15	7
60 - 64										
muži	1	0	0	0	0	0	0	1	2	1
ženy	1	0	0	0	0	0	1	1	3	1
spolu	2	0	0	0	0	0	1	2	5	2
Úhrn										
muži	244	114	4	0	3	13	7	69	454	336
ženy	183	130	11	0	6	5	5	68	408	233
spolu	427	244	15	0	9	18	12	137	862	569
v %	49,5	28,3	1,7	0	1	2,1	1,4	15,9	100	66

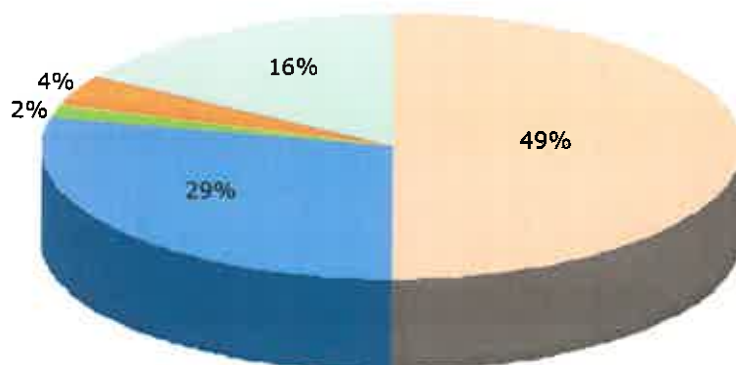
Zdroj: ŠÚ SR - KS Trenčín

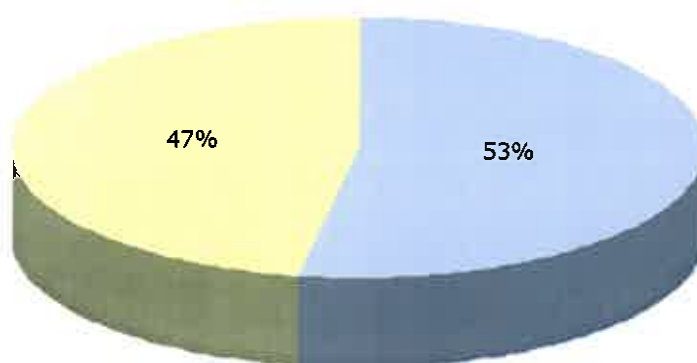
Graf 8: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo obce Bystričany v roku 2001 v %

- zamestnanci v štátnych podnikoch   zamestnanci v súkromných podnikoch
zamestnanci v družstvách   súkromný podnikatelia
ostatní/nezistení

Graf 9: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo obce podľa pohlavia

- ekonomicky aktívni muži   ekonomicky aktívne ženy

Celkovú situáciu v ekonomickej aktivite obyvateľstva obce dokresľuje i stav nezamestnanosti. Súčasný vývoj v evidencii nezamestnaných odzrkadľuje klesajúci trend v počte nezamestnaných v obci. V skupine nezamestnaných občanov predstavujú spravidla vyšší podiel ženy a medzi dlhodobo nezamestnaných patria predovšetkým obyvatelia s ukončeným základným vzdelaním a vyučením v odbore, ktorí hľadajú najťažšie umiestnenie na regionálnom trhu práce.

Tabuľka 10: Počet nezamestnaných v obci Bystričany

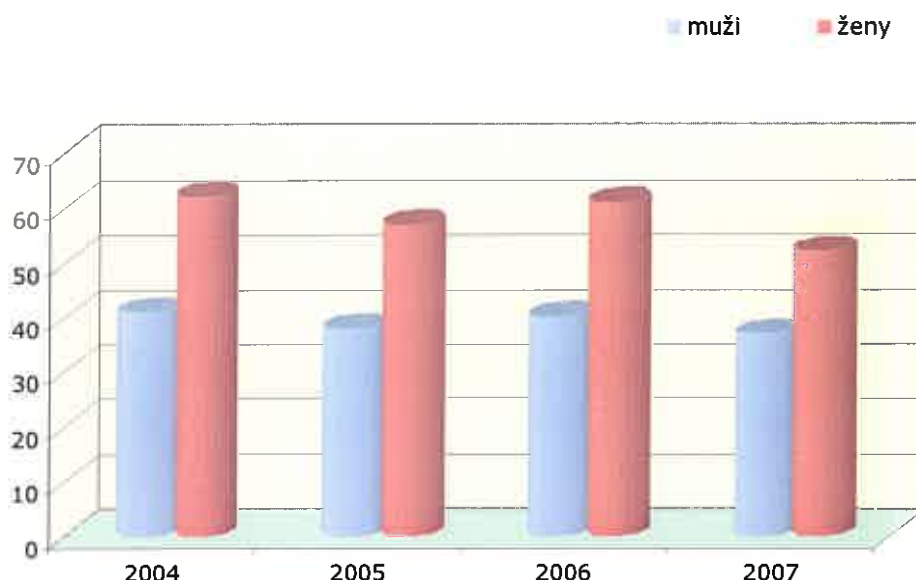
Počet nezamestnaných	4.-12. 2004		2005		2006		1.-3. 2007	
	Spolu	Z toho ženy	Spolu	Z toho ženy	Spolu	Z toho ženy	Spolu	Z toho ženy
	103	62	95	57	101	61	89	52

Zdroj: OÚ Bystričany

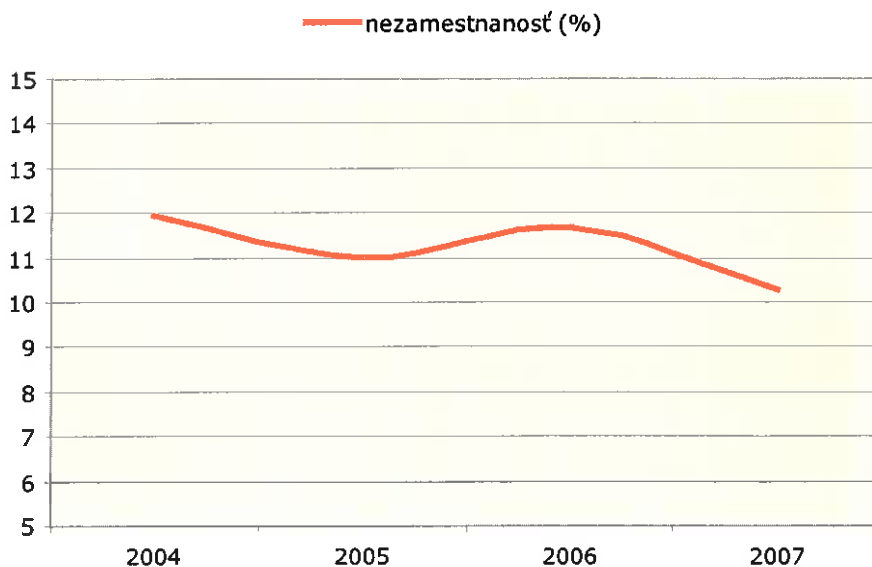

Graf 10: Vývoj nezamestnanosti v r. 2004-2007

Graf 11: Miera nezamestnanosti v r. 2004-2007

Prejavom znižujúcej sa nezamestnanosti je naopak stúpajúca tendencia zamestnanosti. V porovnaní s ukazovateľmi za SR vykazuje obec Bystrica pozitívny trend v oblasti zvyšovania zamestnanosti, pri narastajúcom demografickom vývoji obyvateľstva a menej priaznivej vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva.

D. ROZPOČET OBCE, ŠTRUKTÚRA MAJETKU A CUDZÍCH ZDROJOV

Obecná samospráva môže ovplyvniť ekonomický rozvoj v obci viacerými spôsobmi:

- finančnými zdrojmi, ktorými disponuje v príjmovej časti rozpočtu,
- majetkom, ktorým disponuje a ktorý používa na zabezpečenie výkonu obecnej samosprávy,

- vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania v obci pre podnikateľské subjekty budovaním technickej infraštruktúry, využívaním regulačných ekonomických a iných nástrojov,
- koordinačnou činnosťou, ktorou môže usmerňovať a ovplyvňovať podnikateľské aktivity a aj ostatných podnikateľských subjektov v obci a v jej okolí.

Obec môže priamo ovplyvňovať ekonomický rozvoj prostredníctvom rozpočtu a využitia obecného majetku. Fiškálna decentralizácia prebiehajúca v ostatnom období spolu s postupným prenesením kompetencií na vyššie územné celky a obecné samosprávy výrazne zvyšujú zodpovednosť obecnej samosprávy a rozširujú oblasti, v ktorých môže obec plniť svoje úlohy.

Ročný rozpočet obce je základným finančným plánom, ktorý obec každoročne vypracováva a schvaľuje. V ročnom rozpočte vystupujú dve základné zložky a to ročné rozpočtové príjmy a ročné rozpočtové výdaje.

Príjmy rozpočtu obce

Stále príjmy obce zabezpečujú predovšetkým daňové príjmy, a to podielové i miestne (vrátane poplatkov). Minimálnym príjmom obce sú príjmy z využívania obecného majetku.

Príjmy rozpočtu obce Bystrica sú tvorené nasledovnými položkami:

- ✓ podielové dane – tvoria rozhodujúcu zložku príjmov obce, určujú podiel obce na daniach štátneho rozpočtu,
- ✓ miestne dane a poplatky,
- ✓ príjmy z využívania obecného majetku,
- ✓ dotácie.

Výdaje rozpočtu obce

Výdavková časť rozpočtu obce charakterizuje prístupy obecnej samosprávy k napĺňaniu samosprávnych kompetencií, a to pri dodržiavaní dvoch základných princípov:

- ❖ racionálnosť v nakladaní s finančnými prostriedkami,
- ❖ preferovaní rozvojových potrieb obce.

Výdavky rozpočtu obce predstavujú predovšetkým výdavky bežného rozpočtu obce, ktoré zabezpečujú plnenie funkcií obecnej samosprávy. Výrazný vplyv na zvyšovanie výdavkov bežného rozpočtu má rast cien energií, telekomunikačných, poštových služieb, kancelárskych potrieb a materiálu.

Výdavky rozpočtu obce boli v posledných rokoch členené nasledovne:

- ✓ mzdy a odvody,
- ✓ energie,

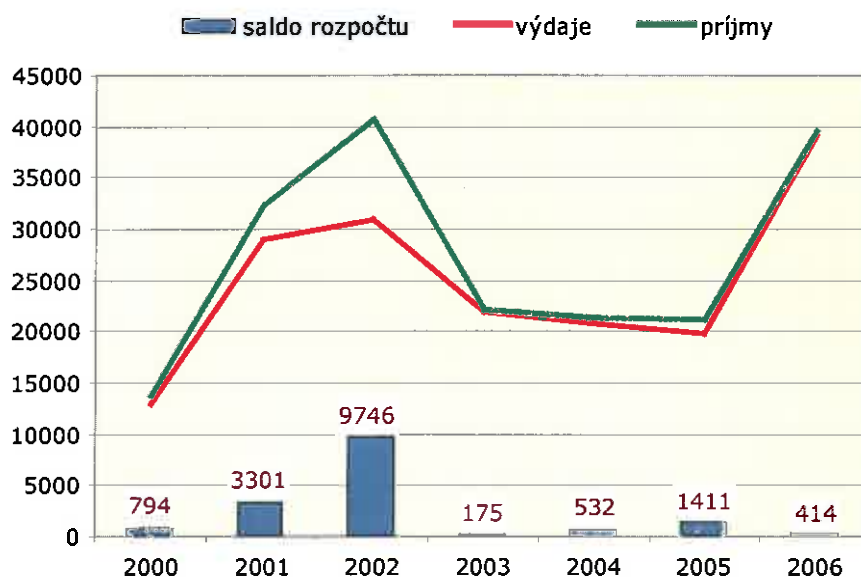
- ✓ odvoz odpadu,
- ✓ opravy a údržby,
- ✓ pohonné hmoty,
- ✓ kancelárske výdavky,
- ✓ telefón, poštovné,
- ✓ ostatné výdavky.

Tabuľka 10: Obecný rozpočet v rokoch 2000 až 2006

Rozpočet obce	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Príjmy (tis. Sk)	13807	32309	40763	22127	21378	21260	39641
Výdaje (tis. Sk)	13013	29008	31017	21952	20846	19849	39227
Saldo (tis. Sk)	794	3301	9746	175	532	1411	414

Zdroj: OÚ Bystrica

Graf 12: Vývoj rozpočtových príjmov a výdavov v rokoch 2000-2006

4. SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Občianska vybavenosť, resp. sociálna infraštruktúra vytvára v obci podmienky pre kvalitu života obyvateľstva. Preto snaha a zámery obce Bystrica smerujú predovšetkým k rozvoju sociálnej infraštruktúry, aby mohla vytvárať kvalitnú spoločenskú, kultúrnu a obytnú funkciu.

A. DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

Možnosti bývania a stavania rodinných domov a bytového fondu sú kľúčové faktory, ktoré ovplyvňujú demografický vývoj obce, rozvoj obce a naplňajú základnú obytnú funkciu obce.

V obci bol podľa výsledkov sčítania k 26.5. 2001 nasledovný stav bytového fondu:

- ✓ 615 rodinných a bytových domov,
- ✓ 7 ostatných budov.

Tabuľka 11: Domy, byty a ukazovatele bývania v obci Bystrica v roku 2001

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
Domov spolu	608	7	7	622
Trvale obývaných domov	488	7	1	496
v %	98,4	1,4	0,2	100
v tom vlastníctvo:				0
štátu	1	2	0	3
bytového družstva	0	1	0	1
obce	0	0	0	0
fyzickej osoby	482	2	0	484
právnickej osoby	1	0	0	1
ostatných	4	2	1	7
s 1-2 nadzemnými podlažiami a nezistené	488	6	1	495
s 3-4 nadzemnými podlažiami	0	1	0	1
s 5+ nadzemnými podlažiami	-	-	-	0
Ubytovacích zariadení bez bytu	0	0	2	2
Neobývaných domov	120	0	4	124
z toho: určených na rekreáciu	13	0	0	13
Priemerný vek domu	37	43	48	42
Bytov spolu	626	47	5	678
v tom: trvale obývané	505	43	1	549
v %	92	7,8	0,2	100
z toho družstevné	-	-	-	0
byty vo vlastníctve občana v bytovom dome	0	28	0	28
neobývané	121	4	4	129
neobývané z dôvodu zmeny užívateľa	2	1	0	3
neobývané, určené na rekreáciu	13	0	0	13
neobývané, uvoľnené na prestavbu	10	1	0	11
neobývané, nespôsobilé na bývanie	54	0	0	54
neobývané po kolaudácii	1	0	0	1
neobývané v pozostalostnom alebo súdnom konaní	4	0	0	4
neobývané z iných dôvodov	36	2	4	42
nezistené	1	0	0	1
Trvale obývané byty:				
Materiál nosných múrov: kameň, tehly	438	36	1	475

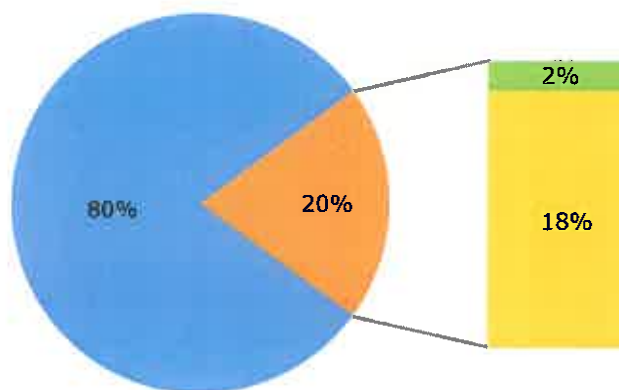

drevo	-	-	-	0
nepálené tehly	47	0	0	47
ostatné a nezistené	20	7	0	27
Veľkosť bytu: 1 obytná miestnosť	11	4	0	15
2 izby	61	14	0	75
3 izby	153	25	1	179
4 izby	146	0	0	146
5+ izieb	134	0	0	134
Bývajúcich osôb	1681	122	0	1803
Počet CD	646	45	0	691
Počet HD	556	44	0	600
Obytné miestnosti	1915	107	3	2025
Počet osôb na 1: byt	3,33	2,84	0	3,28
obytné miestnosti	0,88	1,14	0	0,89
CD	2,6	2,71	-	2,61
HD	3,02	2,77	-	3,01
Obytná plocha bytu v m2	31986	1 701	70	33757
Celková plocha bytu v m2	51583	2487	124	54194
Priemerný počet:				
- m2 obytnej plochy na 1 byt	63,3	39,6	70	61,5
- m2 celkovej plochy na 1 byt	102,1	57,8	124	98,7
- m2 obytnej plochy na 1 osobu	19	13,9	-	18,7
- obytných miestností na 1 byt	3,79	2,49	3	3,69

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

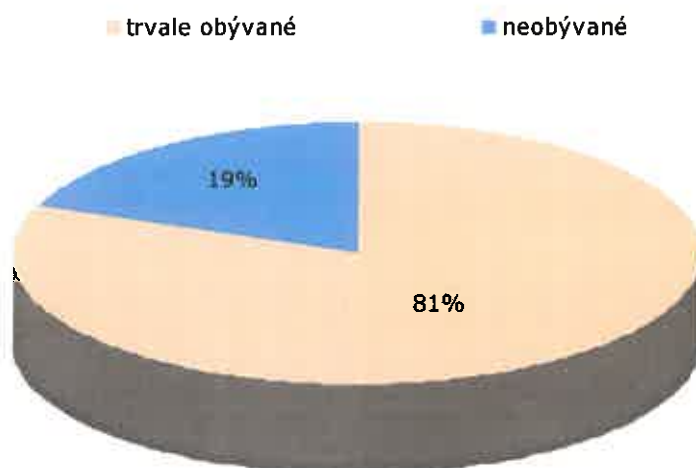
Graf 13: Štruktúra domov v obci (členenie podľa obývané, neobývané, rekreácia)

■ trvale obývané
■ neobývané určené na rekreáciu ■ ostatné neobývané

Graf 14: Štruktúra bytového fondu v obci (členenie podľa obývané a neobývané)

Tabuľka 12: Trvale obývané byty podľa druhu budovy, podľa obdobia výstavby a kategórie bytu v roku 2001

Obdobie výstavby	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
I. Kategória				
1899 a nezistené	1	0	0	1
1900 - 1919	1	0	0	1
1920 - 1945	10	0	0	10
1946 - 1970	161	13	1	175
1971 - 1980	84	0	0	84
1981 - 1990	68	0	0	68
1991 - 2001	40	0	0	40
spolu	365	13	1	379
%	96,3	3,4	0,3	100
% danej kategórie z celku	72,3	30,2	100	69
II. Kategória				
1899 a nezistené	3	0	0	3
1900 - 1919	4	0	0	4
1920 - 1945	8	12	0	20
1946 - 1970	39	14	0	53
1971 - 1980	15	0	0	15
1981 - 1990	4	3	0	7
1991 - 2001	2	0	0	2
spolu	75	29	0	104
%	72,1	27,9	0	100
% danej kategórie z celku	14,9	67,4	0	18,9
III. Kategória				
1899 a nezistené	3	0	0	3
1900 - 1919	2	0	0	2
1920 - 1945	8	0	0	8
1946 - 1970	12	0	0	12
1971 - 1980	1	0	0	1
1981 - 1990	-	-	-	-
1991 - 2001	-	-	-	-
spolu	26	0	0	26
%	100	0	0	100

% danej kategórie z celku	5,1	0	0	4,7
IV. Kategória				
1899 a nezistené	8	0	0	8
1900 - 1919	10	0	0	10
1920 - 1945	8	0	0	8
1946 - 1970	13	1	0	14
1971 - 1980	-	-	-	-
1981 - 1990	-	-	-	-
1991 - 2001	-	-	-	-
spolu	39	1	0	40
%	97,5	2,5	0	100
% danej kategórie z celku	7,7	2,3	0	7,3
Úhrn				
1899 a nezistené	15	0	0	15
1900 - 1919	17	0	0	17
1920 - 1945	34	12	0	46
1946 - 1970	225	28	1	254
1971 - 1980	100	0	0	100
1981 - 1990	72	3	0	75
1991 - 2001	42	0	0	42
spolu	505	43	1	549
%	92	7,8	0,2	100
Úhrn - z toho 1996 - 2001	18	0	0	18

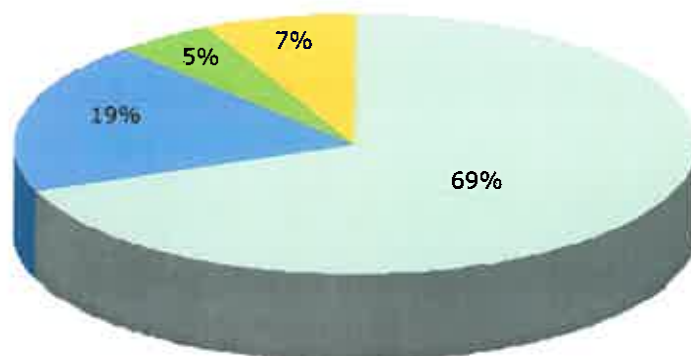
Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

V bytovom fonde prevažujú byty I. kategórie (69%), najmenšie zastúpenie 4,7% majú byty III. kategórie. Rozhodujúcu časť bytového fondu predstavujú rodinné domy (97,74%). Väčšina z nich pochádza z obdobia výstavby v rokoch 1946 – 1970. Celoslovenský jav zobrazujúci pokles výstavby po roku 1970 bol zaznamenaný aj v štatistických údajoch obce Bystrica, čo pretrváva až dodnes. Tento jav sa predovšetkým odráža v ukazovateli priemerný vek bytového fondu, ktorý je už v súčasnosti menej uspokojivý. Priemerný vek domov v obci je 42 rokov. Tento ukazovateľ potvrdzuje menej uspokojivý stav bytového fondu obce. V súčasnosti sa snažíme negatívny priebeh štruktúry bytového fondu zvrátiť podporou výstavby a prípravou na budovanie nájomných a sociálnych bytov predovšetkým pre mladé rodiny, čím sa chceme priblížiť k cieľu udržať mladých ľudí v našej obci.

Graf 15: Bytový fond v členení podľa kategórií v % - rok 2001

I. kategória II. kategória III. kategória IV. kategória

Graf 16: Veková štruktúra bytového fondu v roku 2001

1899 a nezistené

1900 - 1919

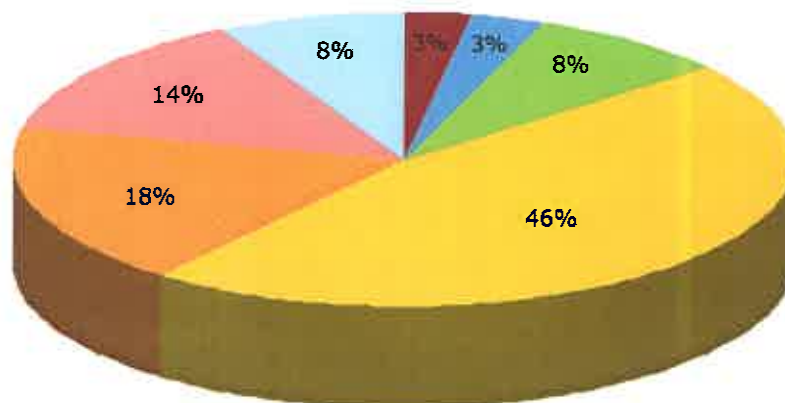
1920 - 1945

1946 - 1970

1971 - 1980

1981 - 1990

1991 - 2001

Tabuľka 13: Vybavenie trvale obývaných bytov v obci - rok 2001

Vybavenie	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Bytov spolu	549	1803
z toho:		
s plynom zo siete	323	1122
s vodovodom		
v byte	522	1740
mimo bytu	7	14
bez vodovodu	13	26
nezistené	7	23
s kanalizáciou		
pripojka na kanalizačnú sieť	37	105
septik (žumpa)	481	1634
so splachovacím záchodom	465	1623
s kúpeľňou alebo sprchov. kútom	507	1708

Zdroj: ŠÚ SR - KS Trenčín

Tabuľka 14: Spôsob vykurovania trvale obývaných budov – rok 2001

Spôsob vykurovania	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Ústredné kúrenie diaľkové	-	-
Ústredné kúrenie lokálne	370	1322
na pevné palivo	69	263
na plyn	266	946
elektrické	34	112
Etážové kúrenie		
na pevné palivo	8	31
na plyn	30	100
ostatné	5	16
Kachle		
na pevné palivo	71	154
elektrické	4	15
plynové	6	14
ostatné	-	-
Iné	55	151
Spolu	549	1803

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Tabuľka 15: Obývanosť trvale obývaných bytov

Počet osôb v byte	Trvale obývané byty podľa veľkosti					spolu
	1 izba	2 izby	3 izby	4 izby	5 + izieb	
1	11	29	40	15	5	100
2	2	24	43	26	20	115
3	1	6	29	28	23	87
4	1	9	37	37	32	116
5	0	5	16	26	26	73
6	0	2	8	8	17	35
7+	0	0	6	6	11	23
spolu	15	75	179	146	134	549
%	2,7	13,7	32,6	26,6	24,4	100

Zdroj: ŠÚ SR – KS Trenčín

Štruktúru bytového fondu tvorí 622 domov, z ktorých je 496 trvale obývaných. Ostatné sú definované ako neobývané rodinné domy (124), alebo ubytovacie zariadenia bez bytu (2). Z hľadiska vlastníckych vzťahov je prevažná časť vo vlastníctve fyzických osôb (484 budov) – 97,58% .

Z pohľadu typu výstavby prevládajú domy s 1-2 nadzemnými podlažiami. Taktiež podľa počtu izieb a osôb v byte je úroveň bývania v obci dostatočná. Z uvedených štatistík vyplývajú nasledovné závery o vybavenosti trvale obývaných bytov v obci, ktorú môžeme hodnotiť ako uspokojivú:

- ✓ 522 bytov je zásobovaných vodou z vodovodu (1740 osôb),
- ✓ 481 domácností má septik (1634 osôb),
- ✓ 507 domácností má kúpeľňu alebo sprchovací kút (1708 osôb),
- ✓ 370 domácností má lokálne ústredné kúrenie (1322 osôb),
- ✓ 459 bytov má 3-5 a viac izieb.

B. ŠKOLSTVO

V obci sa nachádza Základná škola s materskou školou Bystričany, ktorá slúži deťom obce. Je tvorená 9 klasickými učebňami, okrem toho má učebňu fyziky a chémie, hudobnej výchovy, telocvičňu, školskú dielňu, cvičnú kuchynku a učebňu Informatiky. Na prízemí sú dve triedy školského klubu detí.

Budova školy je v prevádzke od roku 1967. Preto si vyžaduje neustálu opravu a rekonštrukciu. V školskom roku 2005/2006 sme uskutočnili opravu kúrenia, maľovanie triedy, výmenu okien na schodišti, vymaľovanie schodišťa – sponzorsky, osvetlenie areálu školy, obnovu vchodovej brány pre žiakov. V súčasnosti by bolo potrebné uskutočniť rekonštrukciu krytiny na streche. Keďže táto oprava by bola finančne veľmi náročná, riešime to tak, že každý rok urobíme iba najnutnejšie opravy strechy.

Okrem uvedených opráv by sme chceli urobiť ešte nasledujúce práce a opravy:

- ✓ výmena prírub a oprava čerpadiel v kotolni,
- ✓ výmena okien na budove ZŠ, telocvične a školskej jedálne,
- ✓ oprava oplatenia pri klzisku,
- ✓ napojenie sa na čističku vôd,
- ✓ rekonštrukcia hygienických zariadení v telocvični,
- ✓ rekonštrukcia hygienických zariadení pre dievčatá,
- ✓ dobudovanie klziska a úprava jeho okolia.

Základná škola je pomerne dobre vybavená výpočtovou technikou, hlavne vďaka zapájaniu sa do projektu Infovek. V spolupráci s Radou rodičov bola taktiež vybudovaná učebňa informatiky s 13 počítačmi, ktoré sú pripojené na internet. V súčasnosti budujeme novú multimediálnu učebňu vybavenú dataprojektorom, noteboocom a domácim kinom. Okrem toho sa v areáli školy nachádza školská kuchyňa s jedálnou, so sociálnymi zariadeniami a jednou miestnosťou, v ktorej je umiestnená Miestna ľudová knižnica.

Budova Materskej školy sa nachádza od areálu Základnej školy asi 500m. Vybudovaná bola v roku 1980 a je vybavená šatňami, umyvárňami, sociálnymi zariadeniami a kuchyňou. V minulom školskom roku sme uskutočnili následné opravy a rekonštrukcie týkajúce sa výmeny podlahových krytín, opravy vchodových schodov, čiastočná oprava strechy. V budúcnosti je nutné opraviť:

- ✓ Prístrešky nad schodmi do prvej a druhej časti budovy,
- ✓ Výmena okien na budove MŠ, zateplenie budovy, celková rekonštrukcia strechy,
- ✓ Oprava interiérového nábytku v triedach – stoly, stoličky, lehátka.

C. ZDRAVOTNÁ A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Zdravotnú starostlivosť poskytuje obyvateľom priamo v zdravotníckom zariadení v obci MUDr. Zdenka Poliaková ako praktická lekárka pre dospelých. V súčasnosti neuvažujeme nad vytvorením ďalších prevádzok lekárskej starostlivosti, pretože blízkosť okresného mesta a výhodnosť dopravného spojenia umožňuje obyvateľom obce dostatočne využívať služby okresných zdravotníckych zariadení. V prípade potreby odbornej starostlivosti o starších občanov využívame tzv. opatrovateľskú službu, ktorú v roku 2006 využili 8 občania.

5. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA OBCE

Technická infraštruktúra predstavuje veľmi dôležitý faktor pôsobiaci na ekonomický rozvoj obce. Vytvára podmienky pre kvalitné bývanie obyvateľstva, rozvoj podnikateľských aktivít v obci a okolí a poskytuje dôležité služby pre obyvateľov.

A. ENERGETICKÉ SIETE

Elektrická energia a plynofikácia

Prevádzkovateľom elektrickej siete v obci je Západoslovenská energetika, a.s.. Dĺžka vybudovanej elektrickej siete je 12 km. V súčasnosti môžeme hodnotiť technický stav elektrických sietí ako uspokojivý, a v prípade vybudovania nových bytových jednotiek predpokladáme potrebu vykonať predĺženie existujúcej siete.

Úroveň plynofikácie môžeme taktiež hodnotiť kladne. Jej začiatok môžeme datovať v 70-tych rokoch a ukončenie v roku 2002. Plynofikačné prípojky majú vybudované občania podľa vlastného záujmu, t.j. približne 90% domácností.

B. INŽINIERSKE SIETE

Inžinierske siete vytvárajú základný predpoklad pre rozvoj podnikateľských aktivít v obci. Ide o finančne náročné investície, pre ktoré obec nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami. V obci nie sú inžinierske siete vybudované kompletne a v budúcnosti sa počíta s ich dobudovaním.

Vodovod a kanalizácia

Zásobovanie obyvateľov pitnou vodou z verejného vodovodu zabezpečuje Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s. a vlastníkom infraštruktúry je Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.. Dĺžka vodovodného potrubia je 11 km a zásobuje pitnou vodou 95% domácností obce.

Z hľadiska našich potrieb a zámerov v krátkodobom horizonte uvažujeme s rekonštrukciou pôvodného vodovodného potrubia a predĺžením vodovodnej siete k novovybudovaným obytným jednotkám v obci.

Kanalizácia obce je vybudovaná iba pre 10% domácností obce. Keďže predpokladáme že existujúce splaškové odkanalizovanie bude pre budúci vývoj obce nedostatočné, plánujeme zvyšok kanalizačnej siete dobudovať prostredníctvom finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Dopravné siete a dopravné systémy

Verejnú dopravnú sieť v obci zabezpečuje autobusová, železničná a cestná doprava. Intenzita autobusovej dopravy je na oba smery počas pracovných dní a víkendu postačujúca a prípadné medzere v dopravnom poriadku obyvatelia riešia dopravou na vlastné náklady.

O bežnú a zimnú údržbu miestnych komunikácií sa stará obec Bystričany, resp. obecný úrad. Aj napriek našej snahe je stav miestnych komunikácií podpriemerný, preto predpokladáme v budúcnosti nutnosť resp. potrebu investovať do opravy komunikácií a technológie zimnej údržby.

C. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Obec Bystričany realizuje separáciu komunálneho odpadu v kategóriách papier, sklo, plasty z obalov, batérie a akumulátory, obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok, vyradené anorganické chemikálie, farby, tlačiarenské farby, lepidlá, pesticídy, liečivá, oleje a tuky. Odvoz a uskladnenie zmesového komunálneho odpadu zabezpečuje spoločnosť VEPOS spol. s r.o. Nováky a separáciu odpadu a jeho zber zabezpečujeme prostredníctvom firmy DETOX s.r.o. Banská Bystrica.

Zároveň v nadväznosti na novozavedenú legislatívu súvisiacu s uskladňovaním a zhodnocovaním biologicky rozložiteľného odpadu (BRO) plánujeme v krátkodobom časovom horizonte podniknúť kroky spojené s efektívnym využitím tejto v súčasnosti nezhodnocovanej zložky odpadu.

6. SPOLOČENSKÉ A KULTÚRNE AKTIVITY V OBCI

V obci Bystrica sa každoročne koná množstvo spoločenských a kultúrnych podujatí pre obyvateľov obce. Sú to aktivity miestneho charakteru, ktoré sú spojené s históriou, tradíciami a zvyklosťami obce:

- ✓ *Január – detský karneval v spolupráci so ZŠ,*
- ✓ *Apríl – máj – stavanie a ťahanie mája,*
- ✓ *Máj – Deň matiek,*
- ✓ *Júl – Hody v Chalmovej s kultúrnym programom,*
- ✓ *August – Hody v Bystričanoch s kultúrnym programom, Výstup na pohorie Vtáčnik,*
- ✓ *September – Mariánske pútnické piesne v spolupráci s Hornonitr. osvet. strediskom Prievidza,*
- ✓ *Október – kultúrny program k mesiacu úcty k starším,*
- ✓ *November – prijatie jubilantov s kultúrnym programom,*
- ✓ *December – stretnutie s Mikulášom.*

Na organizácii spoločenského života sa podieľa obecná samospráva nielen spoluúčasťou na organizovaní spoločenského života, ale aj formou poskytovania obecných priestorov a verejných priestranstiev pre jednotlivé podujatia:

- ✓ *Amfiteáter priamo v obci – využívaný počas letnej sezóny, podľa poriadaných kult. podujatí,*
- ✓ *Kultúrny dom v Bystričanoch – v ňom viacúčelová spoločenská sála s javiskom, kapacita 250 osôb, využívaný príležitostne počas celého roku,*
- ✓ *Kultúrny dom – v časti Vieska, viacúčelová spoločenská sála bez javiska, kapacita 80 osôb,*
- ✓ *Obecná knižnica – v prevádzke 2 x do týždňa.*

Svoje nepostrádateľné zastúpenie na organizovaní spoločenského života majú záujmové krúžky a skupiny pôsobiace v obci Bystrica:

- ✓ *miešaný spevokol dospelých NÁDEJ Bystrica pod vedením Ing. Štefana Zámišku,*
- ✓ *detský spevácky zbor pri ZŠ v Bystričanoch pod vedením Mgr. Ivany Plachej,*
- ✓ *detský tanečný súbor pri ZŠ v Bystričanoch pod vedením Mgr. Ľubice Krškovej,*
- ✓ *ochotnícke divadlo mladých pod vedením Heleny Kmeťovej,*
- ✓ *hudobná skupina ANIMA Bystrica, ved. Libor Plevka,*

- ✓ Zbor pre občianske záležitosti (uvítanie detí do života, uzavretie manželstva, rozlúčka so zosnulými, rozlúčková slávnosť s MŠ a ZŠ, slávnostné prijatie jubilantov)

Okrem spomínaných spoločenských obradov sa v obci Bystrica uskutočňujú napr. i :

- prijatie pedagógov a ostatných pracovníkov školstva ZŠ s MŠ pri príležitosti výročia otvorenia prevádzky našej základnej školy (v roku 2007 to bude už 40-ciate výročie),
- prijatie úspešných žiakov ZŠ,
- stretávky bývalých spolužiakov zo ZŠ po rokoch,
- prijatie členov zboru pre občianske záležitosti pri príležitosti výročia založenia ZPOZu,
- prijatie starostu a poslancov obecného zastupiteľstva pri príležitosti ukončenia volebného obdobia,
- prijatie členov DH Bystričanka pri príležitosti výročia prvej písomnej zmienky o jej založení,
- prijatie občanov – „vojenských pamätníkov“ pri príležitosti výročia oslobodenia našej obce,
- prijatie členov stolnotenisového klubu POLSTRAV Bystrica pri príležitosti získania titulu majstrov okresu v stolnom tenise,
- a rôzne iné - príležitostné.

7. CESTOVNÝ RUCH

Cestovný ruch je významným a nepopierateľným aspektom ekonomického rozvoja príslušného regiónu, pretože vytvára pracovné príležitosti pre skupiny obyvateľov, zvyšuje príjmy, stimuluje kapitálové investície, vytvára príležitosti pre rozvoj malých a veľkých podnikov.

Za účelom rozvoja zámerov aj v oblasti cestovného ruchu sme vytvorili v spolupráci so 7 susediacimi obcami - Kamenec pod Vtáčnikom, Zemianske Kostoľany, Bystričany, Čereňany, Oslany, Horná Ves, Radobica – Regionálne združenie obcí BUCHLOV.

Účelom založenia združenia je ochrana záujmov združených obcí, spoločný efektívny postup pri získavaní, spracovaní a šírení informácií, skúseností v mikroregióne, vo všestrannom rozvoji mikroregiónu, formulovanie a presadzovanie spoločných záujmov a formulovanie a presadzovanie spoločných záujmov a projektov v rámci SR a EÚ. Zároveň prostredníctvom združenia chceme zamerať svoje aktivity k rozvoju environmentálnej infraštruktúry, športu, kultúry, turizmu a agroturizmu.

Prírodný potenciál a umiestnenie obce poskytuje priaznivé podmienky k pestovaniu mnohých športových a záujmových aktivít nielen v letnom ale aj v zimnom období. Na priliehlych svahoch okolo Bystričian sú dobré lyžiarske terény, okrem toho obcou prechádza aj cykloturistická trasa a množstvo menej i viac náročných turistických chodníkov, vedúcich z Bystričianskej doliny na Buchlov, Vtáčnik i Žarnov. Oblasť prírody v okolí Bystričian ponúka i horolezecké cvičné skaly na Hrádku a možnosti výletov do 20 km vzdialených Bojníc s čarokrásnym Bojnickým zámkom a známou ZOO alebo blízkeho termálneho kúpaliska v Chalmovej, ktoré je najväčším lákadlom pre

turistov. Nachádza sa 20 km od okresného mesta Prievidza a 15 km od mesta Partizánske. Termálna horúca voda sa v tejto oblasti nachádza od nepamäti. Prvá obrazová správa je z roku 1923, kedy bol vybudovaný prvý drevený zakrytý bazén. Kúpalisko je situované v peknom tichom prostredí

priamo pod Drleňovým vrchom pohoria Strážovská vrchovina. Najväčším bohatstvom kúpaliska je termálna minerálna voda, ktorá má blahodárny vplyv na regeneráciu síl chorých aj zdravých a pozitívne pôsobí na pohybové ústrojenstvo. Vyhľadávaná je pre svoje liečivé účinky po úrazoch a zlomeninách.

Vyvíjanými aktivitami chceme prispieť k rozvoju cestovného ruchu a turizmu, čím chceme podporiť zvýšenie ekonomického rozvoja obce, ktorý patrí medzi strategické ciele obecnej samosprávy.

III. SWOT ANALÝZA OBCE BYSTRICANY

Swot analýza obce Bystrica bola použitá ako metóda, ktorá vychádza:

- ✓ z analýzy doterajšieho vývoja,
- ✓ súčasného stavu obce s uvedením jeho silných stránok,
- ✓ súčasného stavu obce s uvedením jeho slabých stránok,
- ✓ jeho potenciálnych rozvojových zdrojov – príležitostí (šancí),
- ✓ jeho potenciálnych ohrození rozvojových zámerov – hrozieb (rizík).

Pre definovanie základných prvkov SWOT analýzy obce boli využité:

- ✓ poznatky z doterajšieho vývoja a súčasného stavu vybavenia obce,
- ✓ rozvojové zámery obce,
- ✓ strategické ciele, ich priority a opatrenia.

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ A ĽUDSKÉ ZDROJE

SILNÉ STRÁNKY

- takmer jednotná národnostná a náboženská štruktúra obyvateľstva,
- možnosť využívania školských zariadení v Bystričanoch a okresnom meste,
- umiestnenie významných zamestnávateľov priamo v obci,
- možnosť pracovných príležitostí v obci, v Novákoch, Partizánskom či Prievidzi,
- dostatočné dopravné spojenie do zamestnania, škôl, na kultúrne, športové a iné podujatia,
- predpoklady vybudovania ďalších bytových jednotiek.
- dlhodobo pozitívne migračné saldo, svedčiacie o príťažlivosti.
- existencia obecnej knižnice

SLABÉ STRÁNKY

- zhoršovanie vekovej štruktúry obyvateľstva (rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku a pokles vo veku predproduktívnom),
- dlhodobo záporné demografické saldo, spôsobované nepriaznivou vekovou štruktúrou,
- odchod mladých a vzdelaných ľudí z obce

PRÍLEŽITOSTI

- podpora bytovej výstavby, rast bytového fondu obce, najmä pre mladé rodiny,
- rekonštrukcia a modernizácia kultúrnych domov a spoločenských miestností,
- vybudovanie nových bytových jednotiek,
- modernizácia predškolského a školského zariadenia,
- vybudovanie univerzálneho športového areálu v blízkosti školských zariadení,
- vybudovanie zón rekreácie a oddychu.

OHROZENIA

- nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti,
- ohrozené existenčné podmienky pre zabezpečenie rodiny,
- nepriaznivá veková a vzdelanostná štruktúra obyvateľstva (rast indexu starnutia),
- nedostatok finančných prostriedkov potrebných k realizácii zámerov.

POLOHA OBCE A VÄZBA NA VONKAJŠIE OKOLIE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ termálny prameň v osade Chalmová ▪ výhodná poloha obce vzhľadom na blízkosť k hlavným uzlom regiónu, ▪ umiestnenie obce umožňuje rozmanitosť dopravného spojenia, ▪ štátna cesta prvej triedy prechádzajúca obcou ▪ priaznivé podmienky obce pre rozvoj sociálnej, spoločenskej a kultúrnej funkcie, ▪ vypracovaný územný plán obce.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potreba aktualizácie územného plánu obce, ▪ nejasné vlastnícke pomery u niektorých pozemkov v katastri obce, ▪ nevysporiadanosť pozemkov pod miestnymi komunikáciami.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ využitie katastrálneho územia obce pre bytovú, občiansku, spoločenskú i podnikateľskú výstavbu, ▪ možnosť kooperácie riešenia otázok a problémov regionálneho charakteru s okolitými obcami, ▪ možnosť využitia lokalizácie obce a výhodného dopravného spojenia obce k budovaniu priemyselných zón.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatok vlastných i verejných finančných zdrojov na financovanie projektov v rámci dopravnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti, ▪ narušenie urbanistickej štruktúry realizáciou veľkých investícií, najmä do infraštruktúry, ▪ negatívny dopad realizovanej výstavby a rozmanitej dopravnej infraštruktúry na životné prostredie.

ENVIRONMENTÁLNE A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE OBCE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ blízkosť prírodných prvkov, ▪ dostatok priestorov pre budovanie zón rekreácie a oddychu, ▪ realizované aktivity v oblasti odpadového hospodárstva, ▪ rozšírenie separovaného zberu odpadov o ďalšie zložky, vrátane BRO a jeho zhodnocovania, ▪ zahájenie kanalizačných prác a ich zrealizovanie na ul. SNP, ul. Hlboká, ▪ vybudovaná ČOV s potrebným počtom ekvivalentov, ▪ dostatok pitnej a úžitkovej vody, ▪ regulované toky rieky Nitra a miestnych potokov.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ všeobecný nezáujem obyvateľstva na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin, ▪ existencia zdrojov znečistenia vodných zdrojov, ▪ zakladanie čiernych skládok ▪ nevyužitie výhodného prostredia, najmä v okolí obce pre budovanie rekreačných zón.
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ využitie prírodného potenciálu na vytváranie nových a zveľaďovanie existujúcich rekreačných zón, ▪ ekologické partnerstvo obce s ohrozovateľmi životného prostredia (výrobné podniky pôsobiace v katastri obce), ▪ rozšírenie separovaného zberu odpadov o ďalšie zložky a ich zhodnocovanie v réžii obce, ▪ likvidácia tzv. divokých skládok, ▪ zvýšiť vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ohrozovanie obce hlučnosťou, prašnosťou a znečisťovaním ovzdušia vplyvom frekventovaného dopravného spojenia a výstavby občianskej vybavenosti, ▪ ohrozovanie čistoty spodných vôd žumpami pri rodinných domoch, ▪ ohrozovanie bezpečnosti obyvateľov na štátnej ceste prechádzajúcou cez obec.

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA**SILNÉ STRÁNKY**

- vybudovaná plynifikácia obce
- vybudovaný vodovod v obci
- zrealizovanie rekonštrukčných prác na miestnej komunikácii v ul. SNP,
- dostatok priestorov v katastri obce pre budovanie bytovej a technickej infraštruktúry,
- pripravenosť stavebných pozemkov pre individuálnu bytovú výstavbu na ul. Osloboditeľov,
- existencia obecných budov.

SLABÉ STRÁNKY

- zlý stav miestnych komunikácií, narušený povrch komunikácií v obci vzhľadom k intenzite dopravy,
- neustála potreba investícií na údržbu a modernizáciu technologických zariadení vo vlastníctve obce,
- potreba rekonštrukcie a modernizácie obecného majetku,
- nedobudovaná kanalizačná sieť
- nedostatočne vybudované inžinierske siete v okrajových oblastiach obce
- nutnosť dobudovania verejných priestranstiev a športových zariadení,
- nedostatočné dopravné spojenie osád Chalmová a Vieska
- potreba dokončenia rekonštrukcie verejného osvetlenia,
- zastaraný a nespoľahlivý obecný rozhlas
- nedostatočné dopravné a informačné značenie v obci
- nedobudovaná sieť chodníkov

PRÍLEŽITOSTI

- dobudovanie kanalizácie a napojenie na obecnú ČOV s dostatkom ekvivalentov
- vybudovanie nových bytových jednotiek, sociálnych bytov,
- dobudovanie inžinierskych sietí k pozemkom vhodným na bytovú výstavbu
- rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov,
- úpravy obecných verejných priestranstiev a vybudovanie nových tzv.

OHROZENIA

- nepripravenosť projektov na získanie finančných zdrojov z fondov EÚ a SR,
- nepripravenosť technickej a projektovej dokumentácie, ktorá bude podporným dokumentom k realizácii zámerov obce.

<p>zelených zón,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rekonštrukcia existujúcich obecných budov a ich vnútorného vybavenia, ▪ rekonštrukcia verejného osvetlenie, miestneho rozhlasu a jeho ústredne. ▪ plánovaný passport dopravného a informačného značenia	
--	--

SOCIÁLNA (OBČIANSKA) INFRAŠTRUKTÚRA	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobrá úroveň bytovej vybavenosti obce s výraznou prevahou rodinných domov, ▪ perspektíva ďalšej bytovej výstavby, ▪ vybavenosť obce predškolským a školským zariadením, ▪ existencia kultúrneho zariadenia k spoločenskému vyžitiu obyvateľov obce, ▪ existencia zdravotníckeho zariadenia v obci ▪ opatrovateľská služba ▪ priestorovo vytvorené podmienky k dobudovaniu komunitných centier v obci.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ urbanisticky neusporiadané objekty občianskej a spoločenskej vybavenosti, zastaralé stavby, ▪ zhoršený technický stav obecných objektov, dlhodobé zanedbávanie ich údržby a opráv, ▪ potreba dobudovania zariadení a areálov pre mladšiu generáciu, ▪ nutnosť zlepšenia sociálnych služieb pre starších a prestárlych občanov ▪ nedostatočná obchodná sieť (nedostatky v ponuke a rozmanitosti tovaru a služieb).
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ príprava projektovej dokumentácie, vybudovanie, prípadne rekonštrukcia komunitných centier obce (kultúrno-spoločenské, športové, spoločenské), ▪ pripravenosť pozemkov pre výstavbu bytovú, podnikateľskú i občiansku, dobudovanie inžinierskych sietí a príjazdových cestných komunikácií, ▪ vybudovanie domova dôchodcov v obecných priestoroch ▪ výstavba komplexného športového areálu v obci ▪ usporiadanie urbanistickej štruktúry obce podľa aktualizovaného územného plánu.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stav prípravy projektov pre jednotlivé zámery a nedostatok finančných zdrojov, ▪ prípadná neúspešnosť projektov súvisiacich s rozvojom občianskej infraštruktúry, ▪ vysoký stupeň opotrebenia jednotlivých obecných objektov, potreba údržby, opráv, rekonštrukcií, ako aj zlepšenia vnútorného vybavenia, ▪ potreba súhlasu vlastníkov starých, najmä hospodárskych budov a pozemkov s ich využitím pre obecné účely.

ZÁUJMOVÉ ZDRUŽENIA, KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ AKTIVITY

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> dostatok obecných priestorov na poriadenie kultúrnych a spoločenských podujatí a na prevádzkovanie záujmových združení existujúce záujmové krúžky a spolky existencia univerzálneho športového areálu, tradícia miestneho dychového, speváckeho a tanečného súboru organizovanie kultúrnych podujatí za účasti detí MŠ, ZŠ a členov záujmových združení v obci, tradícia v usporadúvaní stretnutí a spoločenských podujatí spojených so zvyklosťami a tradíciami obce, spoluúčasť organizácií a združení na spoločenskom a kultúrnom dianí v obci.	<ul style="list-style-type: none"> potreba rekonštrukcie spoločenských zariadení a obnova ich vnútorného vybavenia, nedostatočná zapojenosť podnikateľských subjektov na kultúrno-spoločenských akciách, menší záujem mladších generácií o záujmovú činnosť, kultúrne a športové aktivity. nedostatok kultúrnych aktivít pre mladšiu generáciu občanov
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> vytvorenie partnerstva obecnej samosprávy a záujmových združení v obci pri organizovaní obecných podujatí, vybudovanie športového areálu k univerzálnemu využitiu pre športové vyžitie občanov, pokračovanie v tradíciách obce v organizovaní kultúrnych a spoločenských podujatí.	<ul style="list-style-type: none"> nedostatok finančných zdrojov vzhľadom na neúspešnosť predkladaných projektov na splnenie spoločenských, kultúrnych a športových zámerov, stagnujúci, prípadne nepriaznivý demografický vývoj (veková štruktúra), slabší záujem, najmä mladších občanov o činnosť v záujmových združeniach v obci.

EKONOMICKÉ PODMIENKY A PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ predpoklady rozvoja podnikania a rozširovania obchodu a služieb pre občanov v obci, ▪ výhodná dopravná napojenosť ▪ dostatok pozemkov pre výstavbu objektov bytovej a občianskej vybavenosti obce, ▪ priaznivý podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva, ▪ obecný majetok, možnosti jeho efektívnejšieho využitia, vrátane podnikania s ním, ▪ vynikajúce podmienky pre rozvoj cestovného ruchu.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ potreba využitia verejných zdrojov a úverových prostriedkov (EÚ, SR), ▪ nepripravené projektové dokumentácie k žiadostiam z fondov EÚ, ▪ vysoký stupeň opotrebenia obecného majetku, ▪ komplikované vlastnícke vzťahy k pozemkom .
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ príprava výstavby priemyselného parku ▪ zvýšenie finančnej a daňovej sily obce, ▪ priaznivé predpoklady pre čerpanie zo štrukturálnych fondov EÚ, ▪ racionalizačné opatrenia a program úspory nákladov v samospráve a obecných budovách.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj obce, ▪ neúspešnosť projektov na čerpanie finančných prostriedkov z rozpočtu SR a EÚ, ▪ celkový rast nákladov na činnosť samosprávy, najmä rast cien energií, služieb, nákladov na verejné účely obce a pod., ▪ neovplyvniteľné zásahy vyššej moci vyplývajúce z prírodných podmienok.

Swot analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Jej zhodnotenie umožnilo stanoviť nevyhnutné priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať opatrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožnila odhaliť doteraz nevyužitú šancu a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

IV. ROZVOJOVÁ VÍZIA OBCE

Rozvojová vízia obce predstavuje takmer zidealizované predstavy obyvateľov obce i manažmentu obecnej samosprávy o tom, ako by obec v dlhodobom horizonte mala vyzerieť, ako by mali jej obyvatelia v nej žiť, ako by sa mali v obci cítiť, akú kvalitu života by im obec mala v budúcnosti ponúknuť. Je to vízia predovšetkým pre ekonomicky aktívnu a mladú generáciu obce, ale i vízia pre pokojný a zabezpečený život občanov v poproduktívnom veku.

Predstava alebo rozvojová vízia obce je prvým krokom pre stanovenie žiadanych rozvojových potrieb a vo vecnej rovine slúži na stanovenie dlhodobých i krátkodobých cieľov, priorít a opatrení, ktoré sa v dlhodobom programovom dokumente obce ďalej rozpracovávajú do konkrétnej vecnej podoby.

Vízia obce vychádza z predstáv obyvateľov vyslovených v ankete, na verejných zhromaždeniach občanov i pri iných príležitostiach a aj zo zámerov obecnej samosprávy a jej volených predstaviteľov.

ROZVOJOVÁ VÍZIA OBCE

Obec Bystrica má potenciálne predpoklady byť pre svojich občanov miestom pre pokojné bývanie, v zdravom a čistom prostredí. Vízia bude pokračovaním kresťanských a rodinných tradícií v rozvoji a živote obce. Cieľom je postupné využitie prírodného potenciálu obce so zabezpečením jej ekologickej stability, vybudovanie obce urbanisticky usporiadanej, zabezpečenej bytovou a občianskou vybavenosťou, s potrebnou technickou a sociálnou infraštruktúrou. Naplnenie cieľovej rozvojovej vízie by malo priniesť nové možnosti pre rozvoj podnikania, vznik pracovných príležitostí v obci a jej okolí, priaznivé podmienky pre materiálne zabezpečený a duchovne bohatý život. Obec by mala poskytovať svojim obyvateľom priaznivé podmienky pre záujmové, kultúrne, športové a iné vyžitie, ako aj možnosti oddychu a rekreácie, pri primeranom zdravotnom a sociálnom zabezpečení. Neoddeliteľnou súčasťou rozvojovej vízie obce je i vybudovanie občianskej spoločnosti na princípoch spolužitia aktivity a solidarity, s dobrými medziludskými vzťahmi.

V. STRATEGICKÉ CIELE, PRIORITY A OPATRENIA

STRATEGICKÉ CIELE OBCE

Naplnenie dlhodobej vízie rozvoja obce Bystrica vedie cez stanovenie a plnenie strategických cieľov rozvoja obce, ich priorít a opatrení. Tieto boli stanovené predovšetkým na základe problémov, ich príčin a dôsledkov v súčasnom stave obce. Pre naplnenie dlhodobej vízie boli v PHSR obce Bystrica stanovené nasledovné strategické ciele:

Schéma strategických cieľov PHSR obce Bystrica:

Základným predpokladom pre splnenie stanovených cieľov je získanie potrebných finančných zdrojov. Ide najmä o financie z verejných fondov, resp. z fondov Európskej únie. Ďalším predpokladom pre úspešné splnenie strategických cieľov je dôsledné vypracovanie a predkladanie programových zámerov a zdôvodnených žiadostí o pridelenie finančných prostriedkov na príslušné inštitúcie.

PRIORITY A OPATRENIA

Plnenie hlavných strategických cieľov dlhodobého rozvoja obce sa realizuje stanovením ich priorít a definovaním jednotlivých konkrétnych opatrení, ktoré sa premietajú do projektov a projektových zámerov.

Vzhľadom na veľkosť obce a rozsah plánovaných aktivít bude obecná samospráva realizovať riešenie uvedených zámerov predovšetkým predkladaním žiadostí na dotácie zo štátnych fondov a z príslušných fondov Európskej únie.

Plnenie strategických cieľov rozvoja obce, stanovených priorít a prijatých opatrení bude rozhodujúcim spôsobom ovplyvňovať postup výstavby veľkých nadregionálnych a celoštátnych investícií v katastrálnom a záujmovom území obce.

Aktualizácia stanovených priorít a prijatých opatrení, pri dodržaní hlavných strategických cieľov rozvoja, bude uskutočňovať obecná samospráva pri každoročnom

stanovení hlavných úloh samosprávy a spracování obecného rozpočtu. Základom bude stav prípravy jednotlivých projektov a reálne predpoklady na získanie potrebných finančných prostriedkov.

A. CIEĽ 1: ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

Priorita 1: Podpora priaznivého demografického vývoja v obci
Opatrenie 1.1: Podpora nájomnej a sociálnej bytovej výstavby v obci
<ul style="list-style-type: none">
▪ Výber vhodnej lokality a vysporiadanie pozemkového vlastníctva
▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie
▪ Výstavba nájomných bytov
▪ Dobudovanie inžinierskych sietí
▪ Dobudovanie príjazdových miestnych komunikácií
Opatrenie 1.2: Podpora individuálnej bytovej výstavby v obci
<ul style="list-style-type: none">
▪ Vybudovanie potrebných inžinierskych sietí na vopred určenej obecnej parcele
▪ Odpredaj stavebných pozemkov
Opatrenie 1.3: Zvyšovanie úrovne občianskej vybavenosti obce pre športové vyžitie obyvateľov
<ul style="list-style-type: none">
▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie
▪ Vymedzenie plôch na nový športový areál
▪ Rozšírenie pôvodného školského športového areálu na univerzálne ihrisko
▪ Obstaranie športového náradia
Opatrenie 1.4: Obnova priestorov pre kultúrne a spoločenské vyžitie
<ul style="list-style-type: none">
▪ Rekonštrukcia priestorov, sociálnych zariadení
▪ Zmena palivovej základne
▪ Modernizácia vnútorného vybavenia
Priorita 2: Zlepšovanie podmienok pre činnosť predškolského a školského zariadenia v obci
Opatrenie 2.1: Rekonštrukcia budov MŠ a ZŠ a vykonanie tepelnoizolačných prác
<ul style="list-style-type: none">
▪ Identifikácia problémových oblastí, ktoré si vyžadujú rekonštrukciu
▪ Príprava potrebnej projektovej dokumentácie
▪ Výber vhodného dodávateľa
▪ Rekonštrukcia zariadenia a vykonanie tepelnoizolačných úspor
Opatrenie 2.2: Modernizácia vnútorného vybavenia predškolského a školského zariadenia
<ul style="list-style-type: none">
▪ Identifikácia problémových oblastí, ktoré si vyžadujú modernizáciu
▪ Výber vhodného dodávateľa
▪ Nákup zariadení, detských výučbových pomôcok
Opatrenie 2.3: Rozšírenie a modernizácia športového areálu pri ZŠ
<ul style="list-style-type: none">
▪ Vypracovanie technického návrhu
▪ Samotné zrealizovanie zväčšenia ihriska
▪ Vybavenie športového areálu

Opatrenie 2.4: Vybudovanie multifunkčného ihriska s umelou trávou s rozmermi 40x20m
<ul style="list-style-type: none">
▪ Vypracovanie technického návrhu
▪ Vybudovanie multifunkčného ihriska
▪ Vybavenie ihriska športovým náradím
Opatrenie 2.5: Vybudovanie umelej ľadovej plochy pre využitie celým mikroregiónom
<ul style="list-style-type: none">
▪ Vypracovanie technického návrhu
▪ Rozšírenie existujúcej ľadovej plochy
▪ Obnova športového zariadenia a náradia
Priorita 3: Zlepšovanie podmienok pre ekonomickú aktivitu obyvateľov, rozvoj podnikania
Opatrenia 3.1: Podpora podnikania v obci a jej v blízkom okolí
<ul style="list-style-type: none">
▪ Analýza súčasného stavu obecného majetku
▪ Vypracovanie plánu k jeho efektívnemu využívaniu
▪ Prenájom, prípadne predaj obecného majetku podnikateľom obce za cenovo výhodných podmienok
Opatrenia 3.2: Výstavba priemyselného parku
<ul style="list-style-type: none">
▪ Určenie vhodnej lokality pre priemyselný park
▪ Vysporiadanie pozemkov alebo dohoda s majiteľmi pozemkov
▪ Vybudovanie inžinierskych sietí
Opatrenie 3.3: Podpora poradenských služieb v oblasti podnikania
<ul style="list-style-type: none">
▪ Oslovenie vhodných organizácií a poradenských firiem
▪ Zorganizovanie série stretnutí podnikateľov s poradenskými subjektmi
Priorita 4: Vytváranie podmienok a podpora činnosti záujmových spolkov a občianskych združení, rozvíjanie kultúrnych, športových a spoločenských tradícií v obci
Opatrenie 4.1: Vytváranie priestorových podmienok pre klubovú činnosť záujmových združení a spolkov obyvateľov obce
<ul style="list-style-type: none">
▪ Prenájom priestorov záujmových združeniam obce
▪ Spolupodieľanie sa na prezentovaní a propagovaní ich činností za účelom zviditeľnenia
Opatrenie 4.2: Udržiavanie a rozvoj kultúrnych, športových a iných dlhodobých tradícií obce
<ul style="list-style-type: none">
▪ Vytvoriť materiálne finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných zvyklostí a športových podujatí
▪ Nadviazať spoluprácu s kultúrnymi inštitúciami, podnikateľskými subjektmi a obyvateľmi pri udržiavaní tradícií a zvyklostí
Financovanie:

- štátny rozpočet,
- rozpočet obce,
- európske fondy,
- súkromné zdroje.

B. CIEĽ 2: RACIONÁLNE VYUŽITIE PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU A UDRŽIAVANIE HISTORICKÝCH PAMIAŤOK

Priorita 1: Formovanie obrazu krajiny, priestorové a funkčné usporiadanie územia obce
Opatrenie 1.1: Usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom obce
<ul style="list-style-type: none">
▪ Spracovanie Registra obnovenej evidencie pozemkov
▪ Vykonanie pozemkových úprav za účelom ich využitia pre bytovú a občiansku výstavbu
▪ Aktualizácia a doplnenie vypracovaného Územného plánu obce Bystrica
Opatrenie 1.2: Stanovenie záväzných regulatívov na ochranu životného prostredia, zákona o pôde a jej ochrane, pri využívaní územia obce k budovaniu technickej a investičnej výstavby
<ul style="list-style-type: none">
▪ Pravidelný monitoring situácie
▪ Vytvorenie partnerstiev so znečisťovateľmi životného prostredia pri riešení ekologických problémov a ich spoluúčasťou na odstraňovaní negatívnych dopadov
▪ Vypracovania plánu k systému odstránenia negatívnych dopadov na životné prostredie
▪ Zavedenie sankčného systému v prípade ekologických škôd
Opatrenie 1.3: Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií v obci
<ul style="list-style-type: none">
▪ Obmedziť spaľovanie fosílnych palív
▪ Prechod na alternatívne zdroje vykurovania predovšetkým v obecných objektoch
Priorita 2: Obnova historického dedičstva obce
Opatrenie 2.1: Spracovanie knižnej publikácie o histórii obce
<ul style="list-style-type: none">
▪ Odborné konzultácie s historikmi
▪ Zber informácií o histórii a tradíciách obce
Opatrenie 2.2: Zachovanie významných kultúrno-historických pamiatok v obci
<ul style="list-style-type: none">
▪ Konzultácia s odborníkmi o súčasnom stave historickej pamiatky
▪ Vypracovanie harmonogramu opravných a konzervačných prác
▪ Podporná činnosť obce pri realizovaní reštaurátorských prác pamiatkarmi
Opatrenie 2.3: Zriadenie pamätnej izby (múzea) v priestoroch starej školy
<ul style="list-style-type: none">
▪ Zozbieranie materiálu súvisiaceho s históriou a kultúrou obce
▪ Obnova zastaralých priestorov starej školy
▪ Modernizácia interiéru a vystavenie historických exponátov
Priorita 3: Vytvorenie rekreačných zón, rozvoj turizmu a cestovného ruchu
Opatrenie 3.1: Budovanie oddychových a tzv. zelených zón v katastri obce
<ul style="list-style-type: none">
▪ Vypracovanie projektu rozmiestnenia tzv. zelených zón
▪ Vybudovanie oddychových zón a posedení

Opatrenie 3.2: Zlepšenie dopravného spojenia a parkovacích plôch do kúpeľov Chalmová
<ul style="list-style-type: none">
▪ Príprava projektovej dokumentácie
▪ Vysporiadanie dotknutých pozemkov
▪ Stavebné práce – vybudovanie mostu cez rieku Nitra a príjazdovej cesty
▪ Stavebné práce – vybudovanie parkovacích plôch
Opatrenie 3.3 Rozšírenie a renovácia areálu kúpeľov Chalmová
<ul style="list-style-type: none">
▪ Príprava projektovej dokumentácie
▪ Vysporiadanie dotknutých pozemkov
▪ Realizácia potrebných stavebných a rekonštrukčných prác
Priorita 4: Odpadové hospodárstvo obce
Opatrenie 4.1: Zabezpečiť likvidáciu divokých skládok v obci
<ul style="list-style-type: none">
▪ Lokalizácia čiernych skládok
▪ Likvidácia skládok
▪ Zavedenie sankčného systému v prípade porušovania zásad ekologickej politiky
Opatrenie 4.2: Zabezpečiť rozšírenie separácie komunálneho odpadu v celej obci
<ul style="list-style-type: none">
▪ Ekonomicky motivovať obyvateľstvo
▪ Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu prostredníctvom obstarania potrebnej technológie a prostriedkov odpadového hospodárstva
Opatrenie 4.3: Organizácia mobilných zberov vyseparovaného odpadu
<ul style="list-style-type: none">
▪ Zabezpečenie zberných kontajnerov
▪ Zabezpečenie dodávateľsko – odberateľských vzťahov v oblasti zberu a zhodnocovania vyseparovaného odpadu
▪ Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí
Opatrenie 4.4: Vybudovanie zastrešenia existujúcej kompostárne a priestoru (skladu) na dozrievanie kompostu
<ul style="list-style-type: none">
▪ Vypracovanie statického posudku a technickej dokumentácie
▪ Výber dodávateľa stavebných prác
▪ Vybudovanie prestrešenia objektov odpadového hospodárstva
Opatrenie 4.5: Zriadenie zberného dvora v Chalmovej
<ul style="list-style-type: none">
▪ Príprava projektovej dokumentácie
▪ Výber dodávateľa stavebných prác
▪ Vybudovanie zberného dvora
▪ Nákup technológie na zber, zvoz a manipuláciu odpadu na zbernom dvore
▪ Nákup prostriedkov – zberných nádob a vriec k separácii komunálneho odpadu
Financovanie:
<ul style="list-style-type: none">
▪ štátny rozpočet,

- rozpočet obce,
- európske fondy,
- súkromné zdroje.

C. CIEĽ 3: DOBUDOVANIE A ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Priorita 1: Vybudovanie technickej infraštruktúry vo všetkých častiach obce
Opatrenia 1.1: Rekonštrukcia a dobudovanie miestnych vodovodov
<ul style="list-style-type: none">
▪ Analýza technického stavu vodovodnej siete
▪ Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu
▪ Výber dodávateľa na výkon rekonštrukčných prác
▪ Rekonštrukcia vodovodnej siete a dobudovanie k doposiaľ nepripojeným obytným jednotkám
▪ Údržba existujúcej vodovodnej siete
Opatrenie 1.2: Dobudovanie splaškovej a dažďovej kanalizácie obce
<ul style="list-style-type: none">
▪ Spracovanie technickej dokumentácie
▪ Výber dodávateľa a administratívne zabezpečenie realizácie aktivity
▪ Výkon pozemných prác
▪ Výstavba splaškovej a dažďovej kanalizácie
▪ Napojenie na obecnú čističku odpadových vôd
▪ Následná rekonštrukcia miestnych komunikácií po dobudovaní kanalizácie
Opatrenie 1.3: II. etapa výstavby čističky odpadových vôd
<ul style="list-style-type: none">
▪ Spracovanie technickej dokumentácie
▪ Výber dodávateľa a administratívne zabezpečenie realizácie aktivity
▪ Výkon pozemných a stavebných prác
▪ Výstavba ČOV
Opatrenie 1.4: Dobudovanie inžinierskych sietí pre budúcu individuálnu výstavbu na ulici Osloboditeľov, Dlhej ulici, ulici SNP a časti Vríšky
<ul style="list-style-type: none">
▪ Príprava technickej dokumentácie
▪ Stanovenie regulatívov postupu pri budovaní inžinierskych sietí pre objekty
▪ Výstavba inžinierskych sietí k novonavrhovaným nájomným bytovým jednotkám a stavebným pozemkom
▪ Rozšírenie plynofikácie do nových stavebných obvodov
Priorita 2: Výstavba, rekonštrukcia, opravy a údržba obecných komunikácií, ulíc a chodníkov
Opatrenie 2.1: Úprava miestnych komunikácií
<ul style="list-style-type: none">
▪ Analýza súčasného stavu miestnych komunikácií
▪ Vypracovanie technickej dokumentácie
▪ Rekonštrukcia miestnych komunikácií, natiahnutie nového asfaltového koberca
Opatrenie 2.2: Dobudovanie chýbajúcich miestnych komunikácií
<ul style="list-style-type: none">
▪ Analýza súčasného stavu nedostatočných cestných prepojení
▪ Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu

<ul style="list-style-type: none">
▪ Vysporiadanie dotknutých pozemkov
▪ Dobudovanie príjazdových komunikácií
Opatrenie 2.3: Obnova technologického vybavenia na letnú a zimnú údržbu miestnych komunikácií
<ul style="list-style-type: none">
▪ Analýza rozsahu technologickej obnovy na sezónnu údržbu
▪ Vypracovanie technickej dokumentácie a administratívne zabezpečenie realizácie aktivity
▪ Obnova technologického vybavenia
Opatrenie 2.4: Výstavba a rekonštrukcia chodníkov v obci
<ul style="list-style-type: none">
▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie
▪ Realizácia opravy pôvodných a výstavby nových chodníkov vo vybudovaných obytných uliciach
Opatrenie 2.5: Úprava vstupov do obce - osadenie informačných tabúlí a dopravného značenia, kultivácia a výsadba zelene v okolí občianskej vybavenosti
<ul style="list-style-type: none">
▪ Zistenie stavu existujúcich informačných tabúlí a dopravného značenia
▪ Passport dopravného a informačného značenia
▪ Údržba a obnova informačných tabúlí
▪ Údržba a obnova dopravného značenia
▪ Údržba a obnova miestnej zelene, parkov a oddychových zón
Opatrenie 2.6: Vybudovanie a rekonštrukcia autobusových zastávok v obci
<ul style="list-style-type: none">
▪ Analýza súčasného technického stavu
▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie
▪ Výber dodávateľa
▪ Realizácia, prípadne oprava pôvodných autobusových zastávok
Priorita 3: Zabezpečenie úpravy a údržby verejných priestranstiev, cintorínov a parkovacích plôch v obci
Opatrenie 3.1: Úprava verejných priestranstiev a cintorínov
<ul style="list-style-type: none">
▪ Prehodnotenie umiestnenia, technického stavu, vzhľadu a funkčnosti verejných priestranstiev v obci
▪ Úpravy verejných priestranstiev a cintorínov v obci
▪ Zabezpečenie parkovacích plôch
▪ Budovanie prvkov skrášľujúcich prostredie obce
Financovanie:
<ul style="list-style-type: none">
▪ štátny rozpočet,
▪ rozpočet obce,
▪ európske fondy,
▪ súkromný sektor.

D. CIEĽ 4: DOBUDOVANIE A ROZVOJ SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Priorita 1: Nová výstavba a rekonštrukcia bytového fondu obce
Opatrenie 1.1: Rozšírenie intravilánu obce vzhľadom na potenciálnu výstavbu nájomných bytov a rodinných domov
<ul style="list-style-type: none">
▪ Vypracovanie technickej dokumentácie
▪ Príprava pozemkov a inžinierskych sietí
▪ Aktualizácia územného plánu obce Bystričany
Opatrenie 1.2: Zriadenie domova dôchodcov v priestoroch bývalej materskej školy
<ul style="list-style-type: none">
▪ Zabezpečiť informovanosť občanov o podmienkach užívania domova dôchodcov
▪ Vykonanie prieskumu vypovedajúceho o záujme obyvateľov obce
▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie
▪ Rekonštrukcia priestorov bývalej materskej školy
▪ Dobudovanie inžinierskych sietí
Opatrenie 1.3: Vybudovanie sociálnych bytov s dennou starostlivosťou pre prestárlych občanov v priestoroch bývalej knižnice
<ul style="list-style-type: none">
▪ Príprava projektovej dokumentácie
▪ Rekonštrukcia priestorov bývalej knižnice
▪ Dobudovanie inžinierskych sietí
Opatrenie 1.4: Výstavba bytových domov v lokalite „Ulica SNP“
<ul style="list-style-type: none">
▪ Výber lokality
▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie na 2 x 12 bytov
▪ Výstavba bytových domov
▪ Dobudovanie inžinierskych sietí
▪ Vybudovanie príjazdových komunikácií
Opatrenie 1.5: Príprava pozemkov a výstavba inžinierskych sietí pre IBV – Dlhá ulica (14 pozemkov) a časť Vršky
<ul style="list-style-type: none">
▪ Vypracovanie technickej dokumentácie
▪ Stanovenie postupov pri budovaní inžinierskych sietí
▪ Vykonanie pozemných prác
▪ Vybudovanie inžinierskych sietí a príjazdových komunikácií
Priorita 2: Odstránenie neobývaných, starých a nevyhovujúcich stavieb, najmä hospodárskych budov v obci
Opatrenie 2.1: Monitoring neobývaných, starých a nevyhovujúcich stavieb a dohoda s vlastníckmi o ich odstránení
<ul style="list-style-type: none">
▪ Analýza súčasného stavu trvalo neobývaných stavieb
▪ Zabezpečenie majetkovo-právnych predpokladov pre asanáciu trvalo neobývaných budov

- Realizácia – asanácia nevyhovujúcich stavieb

Priorita 3: Rozvoj obchodu a služieb (sortiment a kvalita)

Opatrenie 3.1: Rozšírenie ponuky a sortimentu tovaru

- Zhodnotenie stavu obchodnej siete
- Vypracovanie návrhov rozvoja z hľadiska rozšírenie sortimentu tovaru a zvýšenia jeho ponúkanej kvality

Opatrenie 3.2: Zhodnotenie stavu siete služieb a obchodu v obci a vypracovanie návrhov rozvoja z hľadiska rozšírenia ponuky na základe dopytu

- Vymedziť prenajímateľné obecné priestory pre potrebné služby
- Rekonštrukcia vybraných budov v obecnom vlastníctve a ich príprava na prenájom podnikateľským subjektom
- Ponuka zvýhodnených podmienok pri prenájme týchto objektov

Financovanie:

- štátny rozpočet,
- rozpočet obce,
- európske fondy,
- súkromné zdroje.

E. CIEĽ 5: ZABEZPEČENIE EKONOMICKEJ STABILITY SAMOSPRÁVY

Priorita 1: Efektívne využívanie rozpočtových zdrojov obce
Opatrenie 1.1: Úsporné opatrenie v obecnej samospráve
<ul style="list-style-type: none">
▪ Analýza nedostatkov vplyvujúcich na energetickú nákladovosť
▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie
▪ Vykonanie stavebných úprav smerujúcich k úspornému režimu nákladov
▪ Zrealizovanie tepelno-izolačných prác
▪ Výmena vnútorného vybavenia – vykurovacieho systému v obecných objektoch
Priorita 2: Využívanie verejných zdrojov Európskej únie a SR
Opatrenie 2.1: Príprava žiadostí k získaniu nenávratného finančného príspevku z EÚ a štátnych fondov SR
<ul style="list-style-type: none">
▪ Stanovenie priorít a spracovanie koncepcie investícií obce
▪ Personálne a technické zabezpečenie
▪ Prezentácia pre občanov o potrebách získania nenávratného finančného príspevku
Priorita 3: Obnova obecného majetku
Opatrenie 3.1: Rekonštrukcia a modernizácia kultúrnych domov, budovy obecného úradu, domu smútku a ostatných obecných budov
<ul style="list-style-type: none">
▪ Vypracovanie projektovej dokumentácie
▪ Výber realizačnej firmy
▪ Rekonštrukcia interiérov a exteriérov
Opatrenie 1.4: Rekonštrukcia a dobudovanie pouličného osvetlenia
<ul style="list-style-type: none">
▪ Analýza súčasného stavu a potreby rozšírenia pouličného osvetlenia
▪ Príprava technickej dokumentácie
▪ Realizácia
Priorita 4: Manažment využívania obecného majetku
Opatrenie 4.1: Efektívne využívanie existujúceho obecného majetku
<ul style="list-style-type: none">
▪ Analýza stavu obecných budov
▪ Projekt úprav obecných priestorov
▪ Úprava a obnova priestorov
▪ Informovanie občanov o možnosti využitia obecných priestorov
▪ Prenájom, prípadne predaj priestorov s finančným zvýhodnením pre obyvateľov obce
Financovanie:
<ul style="list-style-type: none">
▪ štátny rozpočet,
▪ rozpočet obce,
▪ európske fondy,
▪ súkromné zdroje.

VI. SCHVÁLENIE PLÁNU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bystrica je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce Bystrica.

Predmetný PHSR obce Bystrica bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 02/07/2007 (číslo uznesenia : 19/2007) s možnosťou 2 ročnej aktualizácie dokumentu.

VII. POUŽITÁ LITERATÚRA A INFORMAČNÉ ZDROJE

1. Informačný leták obce Bystrica
2. Úplné znenie zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
3. Zákon č. 503/2001 o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov
4. PHSR Trenčianskeho samosprávneho kraja
5. www.bystrica.sk
6. www.chalmova.sk
7. obce.info

